

ŽELEZAR

Leto IX
Jesenice, 26. avgusta 1967

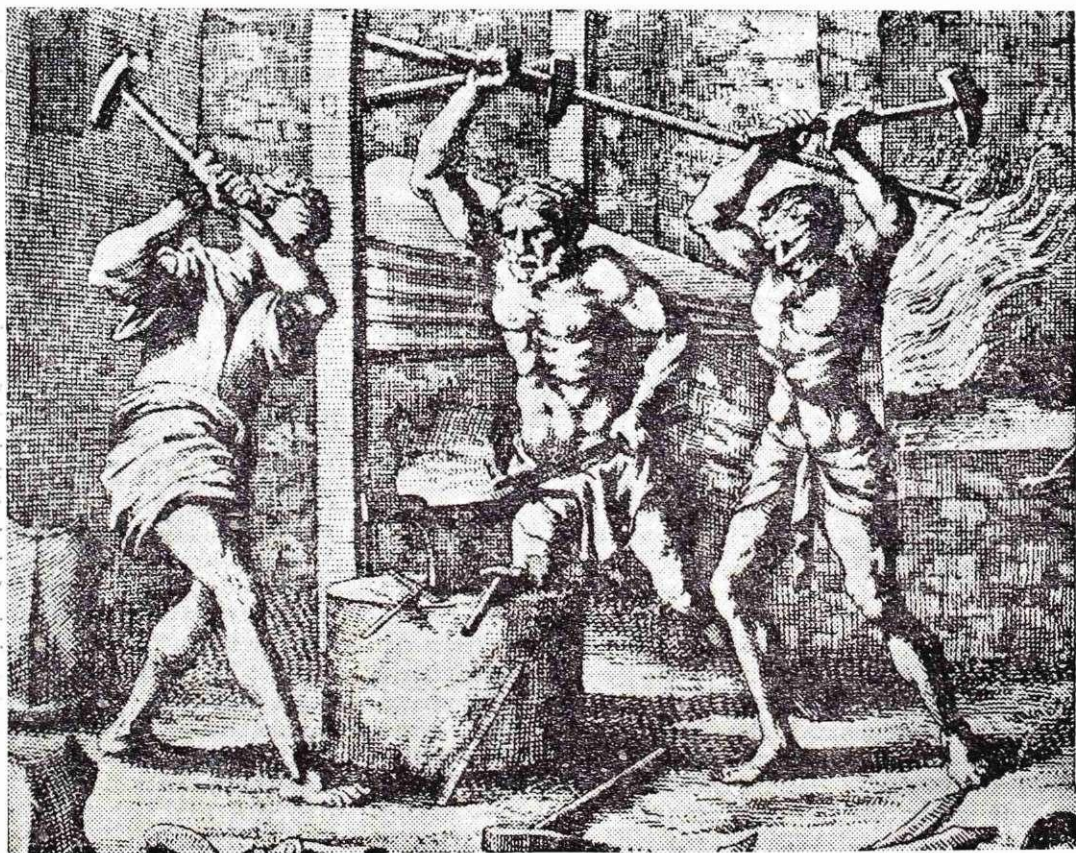
Številka 34

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
— Ureja redakcijski odbor — Glavni
in odgovorni urednik Joža Varl — Ro-
kopisov in fotografij ne vračamo —
Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železar-
na Jesenice. Telefon int. 758 in 394 —
Tisk CP »Gorenjski tisk«.

Železarjem — športnikom iz železarn Ravne in Štore naš prijateljski pozdrav!

IV. ŠPORTNE IGRE SLOVENSКИH METALURGOV NAJ NE BODO SAMO MERJE-
NJE FIZIČNIH SPOSOBNOSTI IN MOČI, AMPAK TUDI NADALJNJE POGLABLJA-
NJE PRIJATELJSKIH STIKOV MED SLOVENSКИMI ŽELEZARNAMI.

VSEM UDELEŽENCEM ŽELIMO ČIM VEČ ŠPORTNIH USPEHOV, GOSTOM IZ ŠTOR
IN RAVEN PA PRIJETNO BIVANJE NA JESENICAH!

Ob četrtem srečanju športnikov slovenskih železarn

Srečanje športnikov slovenskih železarn je postalo že tradicionalno. Pred leti so bila podobna srečanja tako v letnih kot v zimskih športnih igrah v okviru vseh jugoslovanskih železarn.

Praksa je pokazala, da so bila taka srečanja uspešna in koristna za izmenjavo izkušenj, utrjevanje tovarštva, spoznavanja krajev in drugo, vendar za podjetje zelo draga. Izgubljeni dnevi v proizvodnji in drugi visoki stroški so bili povod, da smo zaenkrat od športnih srečanj v okviru jugoslovanskih železarn odstopili.

Že četrtrič se srečamo in se borimo za športne uspehe le športniki treh slovenskih železarn: RAVNE, ŠTORE in JESENICE.

Športna srečanja služijo za razvijanje športne dejavnosti med metalurškimi delavci, služijo za razvijanje moralnih lastnosti, ki odlikujejo športnike: borbenost, vztrajnost, požrtvovalnost in tovarštvo. S športno in drugo telesno vzgojno dejavnostjo krepimo našo telesno in duševno sposobnost, da lažje premagujemo tudi druge napore, ki nas čakajo pri vsakodnevnem delu v težkih pogojih dela v metalurških obratih.

DRAGI ŠPORTNIKI — DELAVCI!

Tako, kot nas veže sodelovanje v proizvodnji, tako naj bi nas še nadalje vezala podobna srečanja v športnih in drugih dejavnostih.

Naša naloga in naš cilj mora biti, da se proizvajalci večkrat srečujemo in izmenjamo svoje izkušnje in probleme na čim širšem področju in da drug drugemu pomagamo.

Zavedati se moramo, da je zdrav duh v zdravem telesu nosilec delovne sposobnosti in osnova delovne kulture. To pa je tudi naša naloga, da posvečamo kulturni in telesno vzgojni dejavnosti posebno pozornost.

Želim vam, da v športni borbi pomerite svoje sile in da dosežete čim boljše uspehe z željo, da bi bili doseženi rezultati odraz odnosov, izvežbanosti posameznikov in posameznih ekip. Vam vsem želim sreče in športnih zmag.

Srečko Mlinarič
predsednik Sindikalne
organizacije železarne
Jesenice

Prilaganje proizvodnje naročilom

V našem letošnjem poslovanju, se moramo sedaj spoprijeti s težavo, na katero nismo računali — to je s pomanjkanjem naročil in s tem v zvezi z zmanjšanjem proizvodnje. Pri letnem zaključevanju pogodb, v mesecu oktobru lanskega leta, smo imeli prodane prek 90 % naše planirane proizvodnje za leto 1967 in so bile za I. polletje tudi na osnovi teh pogodb pravočasno predane specifikacije. Ko pa je prišel čas, da nam potrošniki dajo specifikacije za II. polletje, pa so začele prihajati stornacije okvirno pogodbenih količin in to zlasti pri hladno valjanih trakovih in vlečeni žici, a za debelo pločevino, gredice in material jeklovleka enostavno niso poslali specifikacij. To smo občutili že v mesecu juliju, vendar smo računali, da del specifikacij kasni zaradi dopustov in da bodo te prišle v avgustu. Ker se pa tudi v tem mesecu še nadalje pojavljajo odpovedi naročenih in celoletno specificiranih artiklov, pri ostalih pa ni novih specifikacij, je postalo jasno, da se v kovinskem sektorju kljub optimističnemu mnenju uradnih analiz, nekaj dogaja, kar lahko resno ogrozi našo proizvodnjo in poslovni uspeh.

Podrobna analiza stanja naročil v posameznih delovnih enotah, obisk pri glavnih potrošnikih, analiza zalog pri njih in pri grosistih, ter stanje naročil pri podjetjih strojegradnje in industrije železnih konstrukcij, nam je pokazala že sedanjo stagnacijo, še bolj pa nezadovoljivo stanje za prihodnje obdobje in objasnila s tem v zvezi zmanjšanje naročil pri nas.

Kateri so torej glavni vzroki takega stanja?

- omejitve investicij in nemogoča zadovoljitev zahtev kreditiranja izvoza in domačih investitorjev pri strojegradnji in industriji železnih konstrukcij;

- velike zaloge trajnih porabnih artiklov (štedilnikov, sesalcev za prah, emajliranih posod, hladilnikov itd.) pri kovinski predelovalni industriji, povezano z zmanjševanjem potrošniških kreditov in zaradi tega ker se dinar bolj ceni in se ga zaradi tega manj troši;

- ker potrošniki vedo za naše razmeroma slabo zaposlenje, čakajo s specifikacijami do zadnjega trenutka in izsiljujejo izredno kratke dobavne roke, ki so mnogokrat tehnološko neizdržljivi. V tem se zrcali odgovor na naše poslovanje v prejšnjih letih, ko smo naše potrošnike zapostavljali z nemogoče dolgimi roki in kar je še hujše — tudi teh rokov se nismo držali;

- koriščenje zalog, ki se nahajajo pri potrošnikih tudi pod pogojem, da ne ustrezajo točno specifikacijam, pa se morajo porabiti v kolikor se hočejo sprostiti obratna sredstva;

- ugodnosti, ki jih ima potrošnik v slučaju uvoza, kjer poleg depresirane cene in nizke carinske zaščite, lahko dobi še kredit na tri mesece pri 25 % avansu in še druge ugodnosti, v kolikor uvozi iz klirinških dežel.

Analiza stanja naročil začetkom avgusta je pokazala, da smo z naročili pokriti za avgust in okrog 80 % za september — medtem ko je pa za IV. tromesečje dosedaj specifikacij šele okrog 30 % dosedanje proizvodnje.

Glede na tako stanje je uprava podjetja predložila organom samoupravljanja, da se mesečna količina blagovne proizvodnje, ki je planirana na 25.000 ton v povprečju, reducira na 20.000 ton, ustrezno pa se tudi reducira delo martinarne na tri peči in delovni čas v celem kolektivu. Taka redukcija pa pri sedanjih fiksnih stroških in prekoračenju ostalih planiranih proizvodnih stroškov predstavlja nevarnost, da bomo prihodnje mesece poslovali z izgubo. Zato je potrebno poleg reduciranja proizvodnje napeti vse sile, da zmanjšamo proizvodne stroške na vsej liniji, da zmanjšamo naše zaloge surovin, nedovršene proizvodnje in polizdelkov in začnemo s skrajno štednjo pri vseh naših izdatkih.

inž. Matevž HAFNER

8. seja upravnega odbora

V petek, 18. avgusta 1967 je bila 8. seja upravnega odbora, na kateri so obravnavali sklepe 17. seje delavskega sveta Železarn, informacijo o ukrepih glede na sklepe 17. seje delavskega sveta in potrdili operativni načrt za avgust.

Informacijo o ukrepih so obravnavali skupaj s sklepi 17. seje delavskega sveta Železarn in se ukrepi nanašajo predvsem na skrčenje delovnega časa in na odpravo nekaterih stimulacij pri oblikovanju osebnih dohodkov, ki so s skrčenim delovnim časom in zmanjšano proizvodnjo vsled pomanjkanja naročil izgubile svojo pravo vrednost. Kakšni so ti ukrepi, oziroma kako bo izgledalo delo v skrčenem delovnem času bomo seznanili naše bralce po seji delavskega sveta Železarn, ki je bila v petek 25. avgusta t. l. ker bo uprava z ukrepi seznanila tudi delavski svet prav na tej seji, odpravo določenih stimulacij pa itak mora potrditi delavski svet, ker jih je leta tudi odobril.

Med tekočimi vprašanji so na tej seji obravnavali tudi naslednje:

1. Glede prevozov s tovornimi avtomobili so sklenili, da morajo uporabniki teh prevozov naročati prek enega mesta, ki bo v novem obratu transporta. Uporabljati pa se morajo prvenstveno tovorni avtomobili Železarn, šele potem avtomobili domačih transportnih podjetij — registriranih na Jesenicah (Ljubljana transport, Jesenice transport). Vsi ostali prevozniki, ki so do sedaj vozili za Železarno pa odpadejo.

2. Spričo finančnega stanja Železarn so zavrnili zahtevek za refundacijo osebnih dohodkov udeležencev predvojaške vzgoje tako za občino Tolmin, kot za občino Jesenice.

3. Strinjali so se s predlogom kadrovskega sektorja, da se pomoč arabskemu ljudstvu krije iz skupnih sredstev osebnih dohodkov za 1967 le-

to v znesku 100.000 N din, kolikor so se posamezni člani delovne skupnosti Železarn obvezali, ker bo na ta način pomoč učinkovitejša, lahko se nakaže takoj in večja, ker ne bo potrebno plačati prispevke.

4. Vzeli so na znanje poročilo komisije za analitično oceno v Železarni. Soglašali so s predlogom komisije, da se za sedaj najprej rangirajo delovna mesta (vrsta analitične ocene) in potrdili dopolnitev komisije prav za to nalogo. Sklenili pa so, da se nadaljuje z opisi delovnih mest in z revizijo analitične ocene po točkovnem sistemu.

5. Obravnavali so še nekatera vprašanja, ker pa je za reševanje teh vprašanj pristojen delavski svet Železarn, so jih z mnenjem upravnega odbora odstopili področnim komisijam s priporočilom, da jih posredujejo delavskemu svetu Železarn v potrditev. O rešitvi teh vprašanj bomo informirali naše bralce po seji delavskega sveta.

Del naprav nove aglomeracije v obratovanju - nov uspeh pri rekonstrukciji naše Železarn

Dne 11. 7. letos je osebje UOS na gradbišču nove aglomeracije s pomočjo delavcev iz skladišča koksa napravilo prvi poizkus razkladanja koksa s pomočjo zračalne naprave vagonov. V popoldanskem času smo razložili prvih devet vagonov koksa ter ga vskladili v novem skladišču koksa.

Zaradi boljšega razumevanja poteka izgradnje nove aglomeracije se moramo vrniti nekoliko nazaj. Dne 8. junija 1964 je bila na Poljskem podpisana pogodba za nabavo vseh naprav v novih obratih priprave rude, koksa skupaj z aglomeracijo in naprav za zasipanje visokih peči. Za poljsko stran je kot dobavitelj nastopalo podjetje CENTROZAP. Vse projekte je izdelal zelo dobro projektivni biro BIPROHUT iz Gliwic, glavni dobavitelj opreme pa je železarna Zabrze.

Prva oprema je dospela iz Poljske že decembra 1965. Do danes imamo v glavnem že celotno opremo iz Poljske vskladirano na Blejski Dobravi. Montirana je v objektih I. faze aglomeracije, kot za že gotove objekte na gradbišču okoli 20 %. Do sedaj nam obratujejo: zračalna naprava, dozatorij izpod silosov v zračalni napravi in transportni trakovi št. 12, 8. 11. 13 v skupni dolžini 335 metrov. Te naprave nam omogočajo, da se koks, zložen na zračalni napravi, direktno vkladišči v novem skladišču koksa. Njihova zmogljivost znaša 150 ton koksa v eni uri. To količino,

za katero Poljaki jamčijo, smo tudi že dosegli. Tako da je sedaj mogoče v eni uri zložiti do devet vagonov koksa.

Še ta mesec bomo imeli tudi gotovo transportno linijo za rudo. Tako se bo vsa ruda prav tako kot sedaj koks razkladala na zračalni napravi in s pomočjo trakov št. 1, 2, 3, 4, 7 in 95, kateri imajo skupno dolžino 400 m, direktno vskladirala na rudnem dvoru. Ta transportna linija rude ima zmogljivost 250 ton na uro, kar pomeni, da bomo lahko v eni uri zložili okrog 15 vagonov. Ruda bo pred vskladiranjem na rudnem dvoru šla prek dveh čeljustnih drobilcev, kjer se bo vsa zdrobila na zrno pod 80 mm. Tako jo ne bo treba več drobiti na zastarelih drobilcih ob pražilnih pečeh.

Z obratovanjem naprav I. faze aglomeracije bo našemu podjetju odpadlo plačevanje stroškov za poškodovane vagonne v Hrenovici, ki so znašali 31 milijonov S din, nato stroške za pristojbino, katero smo morali plačati za vsak dostavljen vagon po 600 S din, kar zneso letno 15 milijonov in stroške stojnine, ki so znašali la-

ni 5,5 milijonov S din. Poleg tega bo za delo, ki smo ga sedaj upravljali ročno pri razkladanju koksa in s pomočjo portalnega žerjava, potrebno pri novih napravah okrog 20 ljudi manj. Delali bodo namreč samo na dve dnini.

Na koncu bi rad povedal še to, da je glavni projekt za vse objekte in transportne mostove izdelalo projektivno podjetje Slovenija projekt zelo dobro, saj nam novi objekti dajejo res pravi industrijski videz, montažo strojne opreme uvozne in domače, katero so dobro izdelale naše strojne delavnice, je izvršila Hidromontaža Maribor, Elektro opremo pa je montiralo podjetje Rade Končar iz Zagreba. Vsa dela na razsvetljavi je izvršilo podjetje IMP iz Ljubljane, gradbena dela pa podjetji SAVA in GRADIS.

Grupa, ki vodi izgradnjo naprav nove aglomeracije, je imela večkrat težave različne narave, ki pa so se z dobro voljo vedno nekako premostile. Pri delu smo zelo lepo sodelovali z obratovodstvom plavžev, kar je imelo velik pozitiven učinek. Ko bomo končali objekte II. faze, se bodo z Jesenic za vedno poslovile pražilne peči, ki sedaj onesnažujejo mesto Jesenice in pri katerih pod težkimi pogoji delajo naši sodelavci.

inž. Vinko Golc

Reklamacija iz Zahodne Nemčije

V zvezi s člankom »Se enkrat o reklamaciji iz Zahodne Nemčije« z dne 19. t. m. hočem odkriti resnične vzroke reklamacije. Šarže, ki so reklamirane, so naslednje: EA 1138, EA 1590, EA 1648, EA 1734, EA 1735 in EA 1959. Vse navedene šarže so bile s strani OTK deklarirane kot kvaliteta St 52 V, kot dokaz so analizi listi. Kemična analiza za vse šarže tudi popolnoma ustreza zahtevam kupca.

Zakaj so šarže reklamirane, je vzrok naslednji:

Šarža EA 1138 se je pri kupcu, ki predeluje vsako palico, izkazala, da je primešan material, ki ima čisto druge mehanske lastnosti. Iz kontrolne analize je ugotovljeno, da gre za material v kvaliteti C 1731. Kemična analiza je namreč pokazala, da je vsebnost ogljika 0,59%, mangana 0,63% in kroma 0,20%. Naročnik zahteva za kvaliteto St 52 V vsebnost ogljika 0,10–0,24%, mangana 1,40–1,60% itd. Iz navedenih podatkov je lahko vsakemu razumljivo, da gre za zamenjavo in kontrolna analiza točno ustreza po JUS normah za kvaliteto C 1731. Ko je prišla reklamacija, smo pričeli raziskovati vzroke, kje je prišlo do zamenjave materiala. Že takoj pri spremnem kartonu šarže ni nobene pripombe, da bi bil material zamešan. Prav tako o tem ni podatkov na »kontrolni statistiki«. Ko smo pričeli ugotavljati, kakšen vrstni red je bil pri zakladanju v ogrevne peči in valjanju, smo prišli do dejstva, da je bila edina možnost zamenjava na težki progi. Na dnini Bergant se je dne 6. 10. 1966 valjalo zadnji del šarže EA 1138, nato pa kvaliteta C 1731. Edino pripombo na valjanje tega dne je tehnična kontrola zabeležila, da je en kos St 52 V izmeček zaradi nepravilnega profila. Vprašam se, kje je bil kontrolor OTK, ko so na težki progi priložili kvaliteto C 1731 h kvaliteti St 52 V. Priznam, da bi moral na narejeno napako najprej reagirati delovodja, vodilni valjavec in vodja Sack škarij. V tem primeru tega ni naredil niti eden niti drugi in reklamacija je tu. Vendar pa je to le četrtina reklamiranega materiala, kaj pa ostalo?

Avtor članka ni prelistal potno poročilo sodelavca raziskovalnega oddelka inž. Oskarja Kürnerja. Iz navedenega poročila je točno razvidno, zakaj kupec reklamira ostale tri četrtine materiala.

Naj navedem samo en primer iz tega poročila in to za šaržo EA 1959. Zato citiram dobesedno naslednje: »Šarža je do sedaj najslabša od vseh poslanih, ker mehanske lastnosti materiala variirajo celo v eni palici. Razen tega so tudi mehanske lastnosti v poboljšanjem stanju neenakomerne in slabe. Material v poboljšanjem stanju ima pre nizko žilavost in raztezek. Posamezni členi pokajo pri

kalibriranju verige. Preiskava kaže, da so zopet vsi elementi na zgornji meji in je vsebnost višja kot v šaržni analizi. Ker sem po naključju dobil vzorec, ki po mehanskih lastnostih in strukturi ustreza zahtevam naročnika, obstoja sum za večje zamešavanje. Razen tega je bila šarža preoksidirana.«

Izpustil sem navedbo kemične analize in mehanske lastnosti. To iz razloga, ker mislim, da je pisano poročilo dosti razumljivo.

Na kraju svojega poročila inž. Kürner poda tudi mišljenje predelovalca našega materiala, ki se glasi:

»Popolnoma razume npr. zamenjavo materiala, dočim ga bolj skrbijo slabe in neenakomerne lastnosti.«

S tem zadnjim citiranim stavkom nočem zmanjševati krivde obrata, temveč hočem poudariti, kako je zelo važno, da šarže pri odlitju pravilno deklariramo. Vse šarže, ki se odpošljejo iz obrata, imajo končne rezultate mehanskih lastnosti ugotovljene od OTK. V tem primeru so bile vse lastnosti v redu in se dokumentacija nahaja v obratu.

Nadalje avtor članka piše, da obratovodja podpiše slabe mehanske lastnosti kot slabe krčilne probe. Že predhodno sem omenil, da o mehanskih lastnostih obstoji dokumentacija in nimam drugih pripomb. Glede podpisovanja kartonov zaradi nekoliko slabših krčilnih poskusov pa bi razložil naslednje: Vsa leta, odkar izdelujemo jeklo St 52 V za električno varjene verige, je predelovalec jekla g. Clarus s svojimi sodelavci že večkrat tudi sam prevzemal material. Ob takih prilikah smo mu pokazali tudi del slabših krčilnih poskusov. Vedno je poudarjal, da malenkostna slaba risavost ne vpliva na izdelavo verig, ker ni kovaško varjenje. Zato je tudi sam celotni material vedno prevzel. Na osnovi teh dogovorov sem tudi nato podpisal kartone, seveda samo za delno risavost, ne pa za mehanske lastnosti. Zaradi risavosti do danes še ni bilo reklamacije in se tudi zdaj ne glasi na risavost.

Za primer bi navedel šaržo EA 1648, ko so mehanske lastnosti s strani OTK deklarirane v redu, ni mojega podpisa glede risavosti, pa je kljub temu reklamacija. Podpis kvalitetne kontrole se glasi, da je material I. a.

Avtor članka piše, da se vsi

strinjamo, kdo naj nosi v vsakem primeru škodo. Torej nosilec škode je finalist. Tudi naši delavci se s tem strinjajo. Zato vezač profilnega železa že točno pregleduje material in nato vpiše vse pripombe na spremni karton, katerega potem kolavdant samo podpiše. Vprašam se, za kaj je potem odgovorna kvalitetna kontrola? Ali smo res v času, ko izvajamo gospodarsko reformo, tako bogati, ko ni dela, ko so kupci iz dneva v dan bolj natančni, ko obrati komaj dohajajo iz različnih pogojev roke izdobja, da v podjetju še vedno nekdo, ki za nobeno stvar noče odgovarjati, prejema dobre dohodke. S katerim dnem bomo resno pričeli z dostojnim delom, ko bo vsak za svoje delo odgovarjal, če pa to ni potrebno, potem je brez pomena, da delovno mesto obstoja.

Zdravko Črv
obratovodja
Javornika I

Strojne delavnice so daleč pred ostalimi

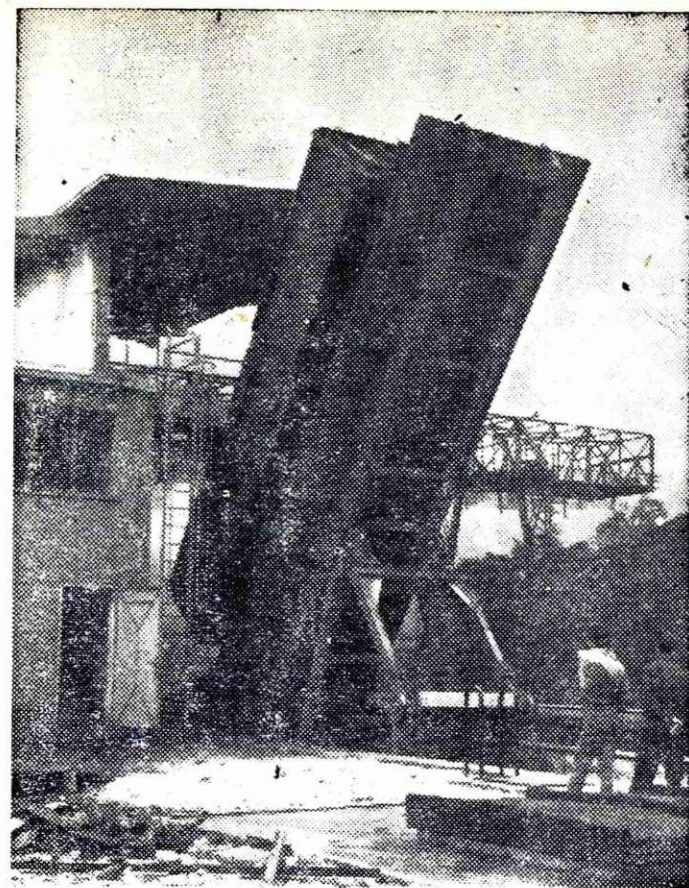
Zelo nerazveseljiva je ugotovitev, da število avtorjev izboljševalnih predlogov iz leta v leto pada. Posebno sedaj, ko se naš delovni kolektiv nahaja v zelo težkem položaju, bi morali prav avtorji tehničnih izboljšav pomnožiti svoje vrste in vložiti vse svoje znanje, dobro voljo in dolgoletne delovne izkušnje v izboljšanje, povečanje in pocenitev proizvodnje.

V zastarelih in nerentabilnih obratih naše Železarne je prav gotovo še veliko nerešenih ali težko rešljivih problemov, ki hrome in zavirajo nemoten potek proizvodnje in čakajo marljivih in pridnih rok.

Številni iznajditelji, novatorji in racionalizatorji so v letih po osvoboditvi izvedli in predložili v oceno že čez 1.800 uspešnih tehničnih izboljšav in s tem dokazali, da so sposobni z lastnimi silami in znanjem, brez drago plačane tuje pomoči izboljšati organizacijo dela, občutno znižati materialne, proizvodne in vzdrževalne stroške. Mnogi izmed naših avtorjev tehničnih izboljšav so v zadnjih letih odstranili številna ozka grla in prispevali znaten delež k doseganju lepih in večjih uspehov celotnega kolektiva. Iz teh razlogov bi jih morali mnogo bolj ceniti in upoštevati, kot je to na žalost dosedanja običajna praksa v našem kolektivu.

V letošnjem letu je bilo izvedenih in ocenjenih razmeroma malo izboljševalnih predlogov. Priznanih in izplačanih pa je bilo čez 24.400 N dinarjev rent, odškodnin in nagrad.

V zadnjem času so razvili posebno razgibano novatorsko in racionalizatorsko aktivnost člani strojnih delavnic. V le-

Zvračalna naprava za razkladanje koksa in rude

sobni tudi sodelavci v ostalih delovnih enotah.

Mnogo več spodbude bi v pogledu novatorstva in racionalizacije morale dati tudi strokovne službe, obratovodstva, pa tudi samoupravni organi. Sedanji neugoden položaj delovnega kolektiva zahteva tudi v tej smeri več naporov, spodbude, pa tudi priznanja novatorjem in racionalizatorjem.

Zuro

S seje delavskega sveta šamotarne

Že v zadnji številki Železarja smo pisali, da je bila seja DS šamotarne na kateri so poleg finančne in proizvodne problematike razpravljali tudi o situaciji naročil za drugo polletje, o zaostitvi odgovornosti in o nadaljnjem prehodu na 42-urnik.

Uvodoma je obratovodja poročal o zaključkih in o razpravi na 17. seji DS podjetja, med katerim je omenil posebno slabo realizacijo prodaje, ukrepe proti nekaterim nepravilnostim in samovoljam ter o raznih poblastilih, ki so bila dana direktorju Železarne ter raznim službam. Nadalje je obratovodja poročal o vzrokih nedoseganja proizvodnega plana kot posledice pomanjkanja naročil za izdelavo specialnih mas in pa izvrševanje uslug kot na primer mletje karborita, manjše količine koksa itd. Poročilo je tudi zajemalo proizvodjo po posameznih strojnih agregatih, porabo surovin,

kvalitetne podatke in pa zahteve kot posledice raznih okvar in pomanjkanja električnega toka.

Finančno poročilo prikazuje za mesec julij izredno visoke stroške vzdrževalnih delavnic. Zaradi tega tudi ni zvišanje, ki je v tem mesecu nastopilo pravilno prikazano. Posebno ne, ker enota uporablja vedno večji procent odpadnih ognjeodpornih surovin.

V razpravi je bilo govora, da naj se čim prej ustanovi grupa prebiralcev odpadnih ognjeodpornih surovin in bi se s tem znižanje materialnih stroškov, seveda ob večji porabi, še povečalo. (Nadaljevanje na 4. strani)

Kratke vesti iz Železarn

Valjarna Bela

Obratovanje bluminga in valjarne trakov

Mesečni osnovni plan bluminga v juliju je znašal 25.600 ton, proizvodni plan pa 21.000 ton, ki je bil dosežen z 69 % oziroma 84 %. Iz jeklarne so dobili 16.705 ton bram in 4.804 tone ingotov. Bluming je obratoval skoraj ves julij na tri izmene, v zadnjih dneh julija pa na dve izmeni. Imeli so tudi precej zastojev in sicer 218 ur, kar predstavlja 40,3 % obratovalnega časa.

Mesečni osnovni plan valjarne trakov je znašal v juliju 10.100 ton, proizvodni plan pa 6.000 ton. Izplen je bil dosežen s 84,8 %. Obratovali so na dve izmeni, obratovanje valjarne trakov pa se je prepletalo z valjanjem slabov in blumov na blumingu, tako da je obratovalni čas valjarne trakov znašal 174 ur, ali 23,5 % koledarskega časa.

Seja DS valjarne Bela

Pred kratkim je imel DS valjarne Bela drugo redno sejo, na kateri so pregledali izpolnjevanje sklepov prejšnje seje ter se seznanili s problematiko obrata. Sledila so še poročila predsednikov komisij pri DS DE.

Na seji so obširneje govorili o problematiki obrata ter doseženi proizvodni in finančni realizaciji v juliju. Inž. Črv je povedal, da tudi v avgustu ne moremo pričakovati izboljšanje situacije v Železarni zaradi pomanjkanja naročil. Zato po njegovem mnenju ne kaže valjati večjih količin materiala, temveč bo treba v prihodnje posvetiti večjo pozornost globinskim pečem in valjem. V razpravi so opozorili tudi na to, da bo treba vložiti še precej truda, da bodo valjali v predvidenih tolerancah in da bo tako čim manj reklamacij, skratka delati bo treba tako, da bo proizvodnja ustrezala potrebam valjarne 2400 in valjarne 1300.

-or

DS DE martinarne je zasedal

Pretekli torek je zasedal DS DE martinarne. Glavna točka dnevnega reda je bila skrčenje obratovanja na tri 5M peči od 1. septembra dalje in s tem znižanje števila zaposlenih. Istočasno s tem bodo uvedli skrajšani delovni čas s tem, da bodo pričeli z nepretrganim obratovanjem na štiri izmene. Analiza števila sedaj zaposlenih delavcev v martinarni je pokazala, da bo zaradi skrčenja proizvodnje začasno odveč 58 delavcev. Zaposlili se bodo predvsem na plavžu, kjer bo treba prav tako uvesti obratovanje na štiri izmene.

K.

Redna seja TK ZKS Železarn

V torek 22. t. m. je bila redna seja tovarniškega komiteja ZKS Železarn. Sekretar tov. Ertl je predložil v obravnavo priprave za izvedbo volitev konference ZK občine in Železarn ter stanje v Železarni in program dela Zveze komunistov v Železarni.

V prvem delu so člani komiteja obravnavali način predlaganja kandidatov za občinsko in tovarniško konferenco ZKS ter sekretariatov obeh konferenc. Sklenili so, da v prihodnjem tednu skličejo sestanek sekretarjev osnovnih organizacij, ki bodo to vprašanje podrobneje obravnavali.

V nadaljevanju so člani komiteja skušali analizirati posledice sprejetih sklepov samoupravnih organov za rešitev poslovne in proizvodne problematike Železarn. Več o seji bomo poročali v naši prihodnji številki.

Omejen sprejem v Železarno

Zaradi znanih vzrokov (pomanjkanje naročil oziroma omejevanje proizvodnje) je tudi sprejem v Železarno omejen. Na delo v Železarno kadrovski sektor sprejema le študente Železarn in absolvente tehniške poklicne šole. Razen navedenih dveh primerov se v smislu zakonskih predpisov sprejemajo v Železarno tudi sodelavci, ki so vračajo iz odsluženja obveznosti v JLA. Sodelavcem, ki so iz Železarn odšli na odsluženje JLA, ta čas delovno razmerje počiva in se ob povratku iz JLA samo aktivira.

Sodelavcu je rešil življenje

V sredo, 16. avgusta je tov. Viktor Mrak, zaposlen v elektro delavnici, stal na lestvi in krivil cev. Ker po dolgotrajnem trudu in prizadevanju cevi le ni mogel zakriviti, se je z eno roko prijel za bližnji opornik, v drugo roko pa je vzel klešče. Na oporniku so bile električne svetilke, napeljava pa ni bila speljana po predpisih, zato je obstajala med nosilcem in cevjo električna napetost. Tov. Mrak je ob stiku z električnim tokom zakričal. V bližini je stal njegov sodelavec Mirko Kunšič, ki je silšal krik in v hipu precenil situacijo. Bliskovito je skočil, s sunkovito kretnjo odmaknil lestev in nezvestnega Mraka ujel ter s tem preprečil, da ni z glavo udaril ob tla.

Samo izredna iznajdljivost in prisebnost tov. Kunšiča je rešila delavca gotove smrti. Le malokdo bi se tako hitro znašel in tako učinkovito ukrepal. Pomembno in najbolj odločujoče je prav dejstvo, da je Kunšič plavalni učitelj z Bleda in da se v takem položaju, kjer odločajo delčki sekunde, ni znašel prvič. Tov. Kunšič zasluži za svoje hitro in požrtvovalno ukrepanje, s katerim je preprečil smrtno nesrečo, vse priznanje in zahvalo.

Hladna valjarna — žičarna

V hladni valjarni je v mesecu juliju padla storilnost za 15,57 kg na uro in moža. V odnosu na povprečje lanskega leta v žičarni pa za 19 kg na uro in moža. Hladna valjarna je naredila 96,7 ton elektromagnetnih in 10 ton nerjavečih trakov. Žičarna je naredila tudi 10,8 ton nerjaveče austenitne žice za elektroodni oddelek.

Strojno-energetski obrati

Za julijsko proizvodnjo je prometni oddelek opravil 10.253 ur z lokomotivno vleko ali 2.929.348 ton/km. V Železarni smo proizvedli 2.824.725 kW ur električne energije, v celoti pa smo porabili 13.636.532 kW ur. Porabili smo 6.991 ton premoga in proizvedli 9.632.570 Nm³ generatorskega plina. Nadalje smo porabili 30.402.801 m³ vode, pri čemer je bilo razmerje sveža voda: povratna voda 95:5.

Jeklovlek

Za plasman našega vlečenega jekla na zapadnonemško tržišče smo v jeklovleku poskusno vlekli 500 kg Ø 40 mm v kvaliteti MSt 60. Jeklo bomo dobavili H. Schmidt v Essen. Če bo jeklo ustrezalo, lahko pričakujemo večja naročila.

-ec

Seja DS Železarn

Včeraj, 25. avgusta t. l. je bila ob 10. uri seja delavskega sveta Železarn, na kateri so obravnavali poročila komisij, ki jih zaradi pomanjkanja časa niso uspeli obravnavati na zadnji seji delavskega sveta Železarn in informacijo direktorja o ukrepih, sprejetih na podlagi sklepov zadnje, to je 17. seje delavskega sveta Železarn. O sklepih te seje delavskega sveta Železarn bomo poročali v prihodnji številki Železarja.

Zasedanje DS DE elektro jeklarne

Pred dnevi je zasedal DS DE elektro jeklarne in razpravljali o situaciji ter ukrepih v zvezi s pomanjkanjem naročil in skrčenjem obratovanja v železarni Jesenice. Za elektro jeklarne je predvideno, da bo v bodoče obratovala z reduciranim delovnim časom pet dni v tednu in dva dni prosto, oziroma en teden v mesecu šest dni obratovanje in en dan prosto.

Ker je zaradi boljše preskrbe z električno energijo predvideno stalno obratovanje elektro jeklarne ob nedeljah, prosti dnevi pa bi bili med tednom, je DS elektro jeklarne v zvezi s tem izrazil svoje nezadovoljstvo, ker bi bili člani tega delovnega kolektiva v tem primeru vse nedelje zaposleni. Zato so predlagali, da ta delovna enota dela prav tako kot druge, to se pravi, da bi bila prosta v sobotah in nedeljah.

S seje DS šamotarne

(nadaljevanje s 3. str.)

Ustrezan predlog je bil predložen sektorju za ekonomiko v potrditev. Tudi od OZOD-a bo potrebno zahtevati takojšnje izstavitve obračunov, ne pa za več mesecev nazaj.

Enota v septembru mesecu preide na 42-urnik in tako zaključí postopni prehod, ki je trajal 3 mesece. Proizvodnja, kar je razvidno iz tolmačenja obratovodstva, bo ostala ista zaradi večje storilnosti, ki se sedaj dosega. Tudi za opravljeno nedeljsko ali nadurno delo, so odobreni prosti dnevi. Zaradi tega v obratu že daljše obdobje ni izkazanega nadurnega dela.

O delu komisij je poročal namestnik predsednika disciplinske poravnalne komisije. Razpravljali so o treh primerih disciplinskih prekrškov in sprejeli ustrezne kazni. Omenjeno je bilo tudi, da nekateri stalno zamujajo ali predčasno odhajajo z dela, s čemer ovirajo organizacijo dela. Tudi proti tem zamudnikom bo potrebno disciplinsko ukrepati.

Na seji je bilo dano tudi pojasnilo o opisu delovnih mest, ker ima enota še šest mest, ki so potrebna temeljitega opisa. Ravno tako se bo tudi ponovno preverilo kapaciteto strojev in uredil normativ delovne sile.

ar

Železarski globus

ZAHOĐNA NEMCIJA —

Thomasovi konvertorji se vedno bolj umikajo modernjšim procesom. V zahodnonemški železarni Duisburg — Ruhohrt, ki pripada železarski družbi August Gysen Hütte, so zgradili v letih 1957-58 novo Thomasovo jeklarne z letno proizvodno zmogljivostjo 1,5 milijona ton in je bila takrat najmodernejša in največja Thomasova jeklarne na svetu. Pred kratkim so pričeli v tej jeklarni predelovati Thomasove konvertorje v kisikove konvertorje francoskega sistema O. L. P., ki omogoča predelavo grodlja z visokim fosforjem. Prvi konvertor je že predelan, ostala dva pa prideta tudi postopoma na vrsto.

POPRAVEK

V 31. številki Železarja z dne 5. 8. 1967 se je v sestavku »Vsi moramo izboljšati odnos do dela« na strani 8 vrinila tiskarska pomota in je namesto Vončina, napisano ime Zaveljcina. S tem popravljamo napako ter sporočamo cenjenim bralcem, da tov. Viktor Zaveljcina z omenjeno zadevo nima nikake zveze, istočasno pa naprošamo tov. Zaveljcina, da ne bi bi pomoti eprčati.

Vpliv notranjega transporta na ekonomiko podjetja

(nadaljevanje s prejšnje številke in konec)

čisto proizvodne operacije	76	ali	10.6 %
transportne operacije	531	ali	74.0 %
kontrolne operacije	30	ali	4.3 %
skladiščne operacije	3	ali	0.4 %
vmesno skladiščne operacije	77	ali	10.7 %
Skupno:	717		100.0 %

Nadalje je analiza pokazala da od 649 skupno zaposle-

priprava proizvodnje	9	—	—
proizvodnja obrata	341	od tega	205 transp.
vzdrževanje	75	od tega	15 transp.
medobratni transport	20	od tega	20 transp.
tehniške službe	21	od tega	— transp.
evidenca — analiza	10	od tega	— transp.
komercialne službe	114	od tega	76 transp.
finančne službe	19	od tega	— transp.
uprava s službami	40	od tega	— transp.
Skupno:	649	od tega	316 transp.

Stevilo 316 pomeni, da so na proizvodnih mestih delavci prisiljeni opravljati tudi transportna dela. V odnosu na skupno število zaposlenih pokaže, da se 49 % celotnega osebja ne ukvarja s čisto proizvodnjo. Čistih proizvodnih delavcev je samo 136 kar pa še vedno ni v skladu z že omenjeno inozemsko tovarno.

Dobljeni podatki so se primerjali z metodo za ugotavljanje učinkovitosti notranjega transporta, ki so jo l. 1961 izdelali v ZDA strokovnjaki za tok materiala pod vodstvom prof. J. R. Brighta iz Harvardske univerze in je vzbudila upravičeno zanimanje ne samo v Ameriki temveč tudi v Evropi. Na osnovi

nih opravlja transportna dela sledeče število zaposlenih po sektorjih:

—	—	—
od tega	205	transp.
od tega	15	transp.
od tega	20	transp.
od tega	—	transp.
od tega	—	transp.
od tega	76	transp.
od tega	—	transp.
od tega	—	transp.

analize učinkovitosti pretoka materiala ki so ga izdelali v 125 podjetjih različnih industrijskih panog, so dobili rezultate, ki nam služijo kot orientacija.

Izdelano je bilo sedem pokazateljev od katerih bom navedel samo dva najvažnejša in sicer:

Pokazatelj transportnih operacij nasproti proizvodnim operacijam:

$$PTO = \frac{\text{celotno število premikov}}{\text{celotno število proizvodnih operacij}}$$

Iz prve tabele vidimo, da je v enem ciklu, ki se pomeni skozi celotni proizvodni proces analizirane tovarne samo 76 proizvodnih in 531 transportnih operacij.

$$\text{Izračun} = PTO = \frac{531}{76}$$

Faktor 7 pomeni, da se na eno proizvodno operacijo opravi 7 transportnih. Pri tem niso zajete medobratne transportne operacije. V kolikor bi bile analizirane tudi medobratne operacije bi se faktor povečal, glede na to, da je transportnih delavcev 111, na 15 — 20.

Najugodnejši faktor PTO po ugotovitvah Harvardske univerze je 1.20 — 4.20. Razlika je že v prvem faktorju očitna predvsem pa v drugem.

Pokazatelj celokupne izgube delovne sile zaposlene na transportu

$$CID = \frac{\text{skupno zaposlenih na premiku materiala}}{\text{skupno število zaposlenih}}$$

Iz druge tabele je razvidno da že od skupno zaposlenih 649, angažiramo s transportnimi deli 316 delavcev

$$\text{Izračun} = CID = \frac{316}{649}$$

Najugodnejši pokazatelj CID po ugotovitvah Harvardske univerze znaša 5 %. V primeru, da je CID 15 %, naj bo

to svarilo za preveliko udeležbo delavcev na transportnih delih. CID prek 25 % pa pomeni visoko izgubo delavcev, ki se ukvarjajo s transportnimi deli.

Omenjeni izračunani pokazatelj 49 % pa pokaže že skrajno zaostalost, ki pelje podjetje v propast.

Podano je še pet pokazateljev od katerih sta najvaž-

nejša

UPC = pokazatelj učinkovitosti proizvodnega cikla in UIPN = pokazatelj učinkovitosti izrabe proizvodnih naprav.

Že pri prvih dveh pokazateljih je bilo razvidno, da je celotni proces zelo zamotan in praktično nerešljiv. V posameznih fazah ali kompleksnih odsekih bi se lahko izvedle določene racionalizacije premika materiala, vendar v celokupnem merilu bi ne bilo mogoče doseči željenih rezultatov tako da bi se približali inozemski

produktivnosti. Kljub vsem naporom bi ne mogli organizirati linijske proizvodnje.

Da bo kolektiv lahko pro-

izvajal 22.000 t z 90 — 100 zaposlenimi, so se odločili za kompletno rušenje posameznih proizvodnih objektov in vzporedno gradnjo novih z istimi proizvodnimi napravami.

Niko Bernard

Dopisujte v »Železarja«

Železarski globus

NIZOZEMSKA — Največja nizozemska železarna v IJmuidenu namerava zgraditi svojo lastno napravo za proizvodnjo peletov. Zgra ena bo do leta 1970 in bo zaenkrat nadomestila napravo, ki jo bodo verjetno zgradile združene zahodnoevropske železarne skupaj s pristaniščem za železovo rudo v Rotterdamu.

SOVJETSKA ZVEZA — Na mestu, kjer prehaja v Sibiriji zahodnosibirska nizina v izliv reke Jenisej, so odkrili sovjetski geologi ogromne zaloge zemeljskega plina. Samo ena vrtna lahko da dnevno 1 milijon m³ tega kvalitetnega goriva. Skupne zaloge cenijo na 60 do 70 milijard m³ in z njimi bodo lahko dolga leta oskrbovali z zemeljskim plinom Norilsko železarno, ki se nahaja v bližini teh nahajališč.

ŠVEDSKA — Velika švedska rudarska družba Luosavaara gradi pri svojem rudniku železove rude Svappaavaara napravo za proizvodnjo peletov. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 1,8 milijonov ton peletov ter bodo v ta namen porabili 100 milijonov švedskih kron investicijskih sredstev. Pričela bo obratovati ob koncu leta 1969.

MAVRETANIJA — Ta zahodnoafriška država postaja vedno večji izvoznik kvalitetne železove rude, ker je tetne železove rude. V letu 1966 je izvozila že 7,1 milijona ton železove rude, kar je za več kot en milijon ton več kot v letu 1965.

Pogovori o samoupravljanju

NEKAJ PODATKOV ZA RAZMIŠLJANJE!

Na podlagi zapisnikov sej delavskih svetov delovnih enot in zborov, ki so jih sprejeli osrednji organi samoupravljanja in jih tudi redno analizirali, sem sestavil pregled sej delavskih svetov in zborov delovnih enot v I. polletju letošnjega leta. Ta pregled kaže naslednje:

	Število sej DS DE	Število zborov
1. plavž	7	1
2. martinarna	6	2
3. elektrojeklarna	4	1
4. šamotarna	8	5
5. livarna	4	1
6. valjarne profilov	7	1
7. valjarna 1300	3	—
8. valjarna 2400	8	—
9. valjarna Bela	3	1
10. valjarna žice	3	—
11. jeklovlek	2	1
13. strugarna valjev	3	1
13. hladna valjarna-žičarna	5	1
14. žebeljarna	3	4
15. elektrodni oddelek	5	3
16. strojno vzdrževanje	6	3
17. vzdrževanje elektro naprav	5	3
18. strojne delavnice	6	1
19. gradbeno vzdrževanje	4	1

20. RTA	—	1
21. elektro in toplotna energija	3	3
22. plinska in vodna energija	4	2
23. transport	6	2
24. OTK	4	2
25. RO	2	3
26. GEŽ	5	2
27. upravne službe	2	2

V juliju, ki je v poslovanju Železarne že postal kritičen, smo imeli samo devet sej delavskih svetov delovnih enot in tri zборе. Seje delavskih svetov delovnih enot so imele naslednje delovne enote:

elektrojeklarna
šamotarna
livarna — 2 seji
valjarna profilov — 1 sejo DS DE in 1 zbor
valjarna 2400 — 1 sejo DS DE in 1 zbor
valjarne žice
vzdrževanje elektro naprav
strojne delavnice — samo zbor
plinska in vodna energija

Zanimivo bi bilo primerjati rezultate proizvodnje posameznih delovnih enot v I. polletju letošnjega leta, tako kot jih kaže poslovno poročilo. Navajam podatke o izpolnjevanju plana v %:

plavž	51,4
martinarna	52,0
elektro jeklarna	52,6
livarna	57,2
šamotarna	51,7
bluming	41,9
steckel	19,6
hladno oblikovani profili	21,0
težka proga	71,5
lahka proga	61,1

valjarna žice	52,8
valjarna 2400	49,3
valjarna 1300	48,1
jeklovlek	32,5
hladno valjarna	41,2
žičarna	43,1
žebeljarna	55,3
elektrodni oddelek	49,5

Iz poslovnega poročila bi k tem podatkom lahko navedel še marsikatero druge podatke, ki bi pripomogli k celovitosti analize. Vendar namen članka ni analiziranje nezainteresiranosti posameznih delovnih enot ob problemih Železarne in proizvodnje nasploh temveč samo ugotoviti nekaj podatkov ki se lahko primerjajo, v enotah pa bi lahko ugotovili, če imajo kakšno vzročno povezavo. Vsa obratovanja in vsi člani delavskega sveta Železarne so dobili poslovno poročilo za I. polletje, tudi vse službe so ga dobile in lahko v njem najdejo mnogo zanimivih podatkov ter jih med seboj primerjajo. Posebno zanimivo bi bilo primerjati s temi podatki problematiko obratov, ki jo navaja poslovno poročilo na straneh od 22 do 27.

Podatke o sejah delavskih svetov delovnih enot navajam predvsem zato, ker se mi zdi skoraj ne razumljivo, da delavski svet Železarne in upravni odbor razpravljata o problemih, ki so nastali v zadnjih dveh mesecih, delovne enote pa o tem skoraj nič ne razpravljajo. Menim, da bi temeljite razprave v delovnih enotah dale še boljše rezultate, saj je tam lažje ugotoviti naše subjektivne napake in bi s tem tudi hitreje lahko odpravili stanje v katerem se nahajamo. Tako pa za vse dolžimo delovanje gospodarske reforme in pomanjkanje naročil. Premislimo ali je to res?

M. Polak

IV. metalurške igre

Ze četrtič letos se bodo zbrali železarji — športniki na metalurških športnih igrah. Tokrat je organizator, prireditelj in gostitelj naš kolektiv. Danes in jutri se bodo na športnih igriščih Podmežakljo pomerili športniki treh slovenskih železarn: Raven, Štor in Jesenice. V fair športni borbi bodo skušali doseči čim boljše rezultate, ki bodo ob končnem seštevku odločali o skupni uvrstitvi posameznega kolektiva.

Na Jesenicah se je zbralo okoli 190 tekmovalcev in tekmovalk, ki se bodo pomerili v nogometu, streljanju, kegljanju, odbojki, lahkoatletiki in namiznem tenisu.

Svečana otvoritev IV. metalurških iger bo danes, v so-

boto ob 15. uri na igrišču Podmežakljo. Vsi udeleženci se bodo zbrali pred internatom metalurške šole in ob 14. uri v povorki odšli na igrišče. Zaključni del in podelitev priznanj pa bo v nedeljo ob 16. uri v prostorih Kazine.

Železarna Jesenice je do sedaj dvakrat osvojila prvo mesto, lansko leto pa so jo ob lovoriko spravili železarji športniki iz Raven na Koroškem. Tudi letos, kljub temu, da so igre na Jesenicah, ne moremo pričakovati prvega mesta. Največ možnosti za to imajo ponovno tekmovalci iz Raven. V naših vrstah manjka nekaj odličnih sodelavcev — tekmovalcev, ki so odsotni iz objektivnih razlo-

JESENICE 1964:

skupno: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
nogomet: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
odbojka: 1. Jesenice, 2. Ravne,
kegljanje: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
atletika: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
namizni tenis: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
streljanje: 1. Jesenice, 2. Štor, 3. Ravne.

RAVNE 1965:

skupno: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
nogomet: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
odbojka: 1. Ravne, 2. Jesenice, 3. Štor,
kegljanje: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
atletika: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
namizni tenis: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
šah: 1. Jesenice, 2. Štor, 3. Ravne.

gov. Naši tekmovalci so se za troboj marljivo pripravljali in zato upamo, da nas ne bodo razočarali. Sodelavcem pa priporočamo, da odidejo na športna igrišča in bodrijo športnike pri napornem tekmovanju.

Vsem športnikom treh slovenskih metalurških gigantov pa želimo, da se v naši sredini počutijo kot doma in da dosežejo čim boljše rezultate.

ŠTOR 1966:

skupno: 1. Ravne, 2. Jesenice, 3. Štor,
nogomet: 1. Ravne, 2. Štor, 3. Jesenice,
rokomet: 1. Ravne, 2. Štor, 3. Jesenice,
kegljanje: 1. Štor, 2. Ravne, 3. Jesenice,
atletika: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
šah: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štor,
streljanje: 1. Jesenice, 2. Štor, 3. Ravne.

Priobčene slike so iz prvih športnih iger slovenskih železarn — 1964

Letošnje investicije v industrijo SFRJ

Po najnovejših podatkih službe družbenega knjigovodstva skupne investicije, ki so v teku v industriji in rudarstvu, znesejo nekaj nad 33 milijard N dinarjev. Investicijsko izgradnjo v teh gospodarskih dejavnostih v glavnem predstavljajo elektroenergija, črna metalurgija, kemijska industrija in rudarstvo. Finančna sredstva za te investicije so v glavnem zagotovljena, ali njihova realizacija občutno zaostaja, kar se lahko vidi, da je po dosedanjih dogovorih zajetih samo 16 % teh investicij.

Vlaganje v nove objekte, razširjanje kapacitet in rekonstrukcije, potrjeno v investicijskih programih, po posameznih dejavnosti oz. objektih izgleda takole:

V elektrogospodarstvu investicije znesejo 10,7 milijarde N dinarjev; od tega odpade na hidroelektrarno Djerdap 3,3 milijarde, Trebišnico 757 milijonov, Senj 524, Bajina Bašta 475, Neretva 440, Dravske elektrarne 421, Tikveš 233, Kakanj 184, potem na termoelektrarne Obrenovac 608 milijonov, Kosovo 602, Tuzla 416, Plomin 221, Morava 219, Trbovlje 190, Beograd 180 milijonov N dinarjev.

Od skupnih investicij v črni metalurgiji dve tretjini predstavljajo vlaganja v nove objekte, ostalo pa vlaganje v rekonstrukcijo že obstoječih kapacitet.

Vlaganje v nove objekte v črni metalurgiji izgleda takole: rudniki in železarna Skopje 2,8 milijarde N dinarjev, rudniki in železarna Smederovo 1,4 milijarde; v rekonstrukcijo in modernizacijo kapacitet pa so nosilci vlaganj naslednji: železarna Zenica 765, železarna Jesenice 469, železarna Ravne 239, železarna Štore 237, železarna Nikšić 214, rudnik železove rude Ljubija 185 milijonov N dinarjev.

V proizvodnji barvnih kovin se 90 % investicijskih vla-

ganj nanaša na nove objekte. Nosilci teh vlaganj so rudarsko-topilniški bazen Bor 2,2 milijardi, kombinat aluminija v Titogradu 1,4 milijarde, Trebča 734 milijonov N dinarjev itd.

Vlaganja v rekonstrukcijo in modernizacijo obstoječih proizvodnih kapacitet znesejo v tem letu v tej proizvodni dejavnosti skupaj 666 milijonov N dinarjev in bodo vloženi v Trebčo, IMPOL Slovenska Bistrica, Zletovu in Boru.

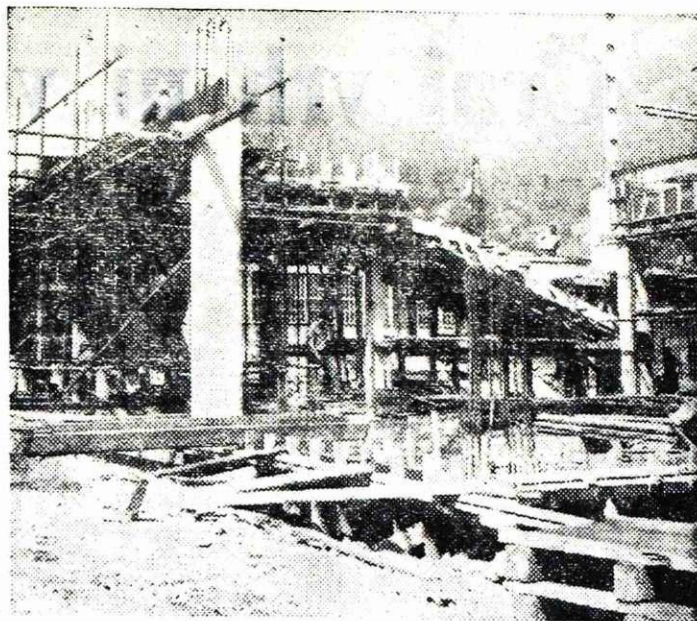
V kemijski industriji so glavni nosilci investicij v nove objekte industrije nafte Zagreb (obrat dušikovih gnojil v Kutini) 793 milijonov, OHIS Skopje 357, Viskoza

Loznica 230 in Kemijska industrija Pančevo 182.

Za rekonstrukcije in modernizacije v tej panogi investira Viskoza v Loznici 602 milijona in kemijska industrija Pančevo 517 milijonov N dinarjev.

Največja vlaganja v rudniške premoga so v kemijski industriji Kosovo 827 milijonov, rudarskem bazenu Kolubar 411, rudnik lignita Kosovo 380 in rudnik Kostolac 264 milijonov N dinarjev. Od rudnikov premoga edino Kreka vlaga 209 milijonov N dinarjev v rekonstrukcijo in modernizacijo svojih kapacitet.

TANJUG, 15. 8. 1967
— štev. 51.

Gradbišče novih naprav aglomeracije

Študent univerze v Los Angelesu

Nekega lepega sončnega dne v poletju leta 1963 se je pri bencinski črpalki na Jesenicah ustavil volkswagen kombi s carinsko tablico in oznako »USA« — Dušan je bil tisto leto prvič med šolskimi počitnicami na delu na črpalki. Radovedno je ogledoval avto, ker takega na črpalki še ni videl, nato pa se je spustil z voznikom v razgovor. Izmenjala sta naslove, Amerikanec pa je še dodal, da se bo njegova hčerka z Dušanom dopisovala.

Dolgo ni bilo iz Amerike nobenega glasu, potem pa je le prispelo pismo. Po dveh letih dopisovanja je Amerikanec prvič povabil Dušana v Ameriko na študij. Ker je Dušan takrat obiskoval šele tretji razred gimnazije na Jesenicah, ni mogel sprejeti vabila. Lani ga je drugič povabil in mu poslal knjige, da se je lahko pripravil za sprejemne izpite. Obenem je takoj vložil prošnjo za sprejem na univerzo v Los Angelesu v Kaliforniji. Tja je Dušan poslal spričevala v slovenskem jeziku, ki so jih sami prevedli. Kmalu je dobil obvestilo, da je vpisan, sprejet pa bo, če bo zadovoljivo opravil sprejemne izpite.

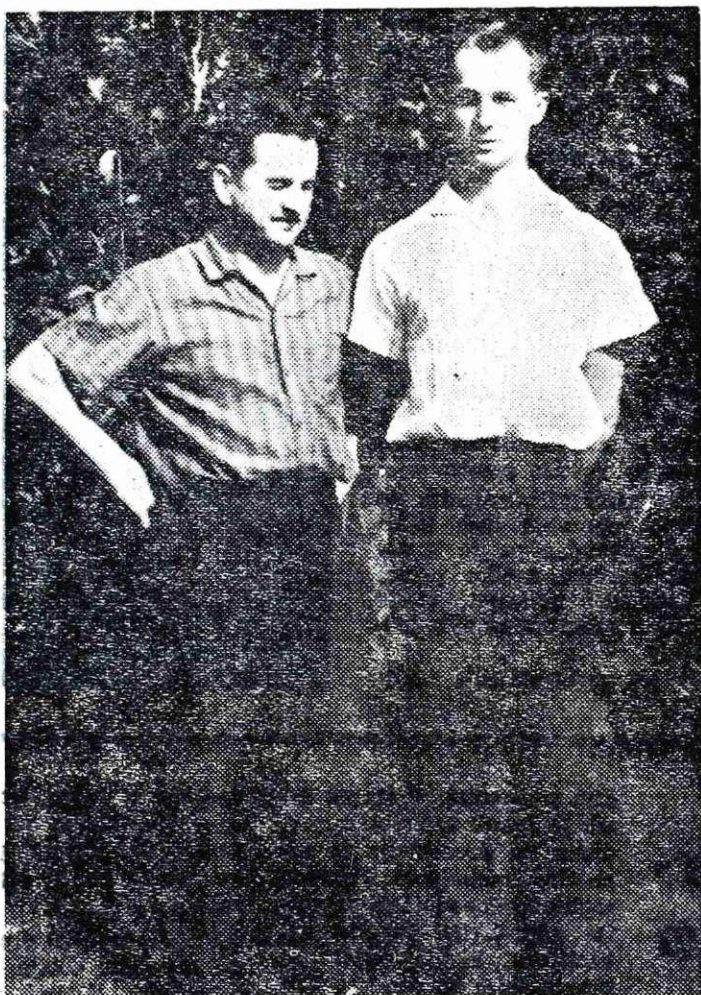
Sprejemne izpite je opravil na Dunaju. Skupno je moral iz matematike, fizike in angleščine odgovarjati na 500 pisanih vprašanj. Vprašanja so bila v angleškem

jeziku in tudi odgovore je pisal v tem jeziku. Čez mesec dni je dobil odgovor iz Los Angelesa, da je sprejet na univerzo, ker je zelo dobro opravil izpite.

Amerikanec, ki ga je povabil in s katerim se je Dušan srečal na bencinski črpalki na Jesenicah, je funkcionar v zvezi kalifornijskih študentov. Na univerzi bo Dušan študiral elektrotehniko. Dušan Zupan, sin delavca Mirka Zupana, ki dela na Javorniku 2400, je v nedeljo z avionom odpotoval do Anglije, kjer se je vkrcal na ladjo. Ko to poročamo, je Dušan že na ladji, ki pluje za New York. Od tam do Los Angelesa pa bo zopet potoval z letalom. Pri učenju na univerzi v daljni Kaliforniji mu želimo obilo sreče.

Po študiju se bo Dušan zopet vrnil v domovino.

J. V.

Naš sodelavec Mirko Zupan s svojim sinom Dušanom, ki je odšel na študij na univerzo v Los Angeles.

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

Avstrijska železarska industrija v letu 1967

Poslabšanje konjunkturo na področju prodaje proizvodov železarske industrije so čutili v letu 1966 tudi avstrijske železarne. Pritisk inozemskih konkurentov je narasel tako pri prodaji na domačem kot na zunanem tržišču. To je bilo zabeleženo tako pri izvozu, ki je v letu 1966 narasel samo za 2,3 %, v primerjavi z letom 1965, ko je narasel za 7 %. Istočasno pa je narasel uvoz železarskih proizvodov v tem letu za 15,7 %.

Železove rude so nakopali v avstrijskih rudnikih v letu 1966 skupno 3,4 milijone ton, kar je za 2 % manj kot v letu 1965. Istočasno pa je narasel uvoz železove rude na 1,2 milijona ton ali za 1 % v primerjavi z letom 1965. Te številke kažejo, da se tudi avstrijska železarska industrija postopno orien-

tira na vedno večji uvoz kvalitetnih železovih rud iz prekomorskih dežel. In to kljub temu, da ima velike zaloge te železarske surovine doma, ki pa je z ozirom na vsebnost železa precej slabša kot uvožena.

Avstrijski plavži so proizvedli v letu 1966 skupno 2,195 milijona ton grodlja. Ta številka je skoraj ista kot v letu 1965, saj je samo za 0,25 % nižja kot v tem letu.

Tudi pri proizvodnji surovega jekla ni velike razlike med letom 1965 in 1966. Skupna proizvodnja avstrijskih jeklarn je bila v letu 1966 3,193 milijona ton surovega jekla, kar je za 1 % manj kot v letu 1965. Od te količine so proizvedli LD kisikovi konvertorji 61,3 %, SM peči 26,2 % in elektro peči 12,5 %.

Končnih proizvodov so proizvedle avstrijske železarne v letu 1966 skupno 2,346 milijona ton, kar je za 2,5 % več kot v letu 1965. Vendar pri tem je zanimiva sprememba z ozirom na proizvodnjo in prodajo različnih kvalitet jekla.

Prodaja masovnih in navačnih kvalitet železarskih proizvodov je tako na notranjem kakor tudi zunanem tržišču v letu 1966 v primerjavi z letom 1965 narasla. Na notranjem tržišču za 9,6 % in na zunanem za 8 %. Pomembno nazadovanje pa je bilo v letu 1966 čutiti pri prodaji kvalitetnih izdelkov. To velja posebno za zunanje tržišče, saj je bilo kar za 11,2 % nižje kot v letu 1965. Na notranjem tržišču pa je narasla samo za 2,7 %. Iz teh številke je razvidno, da so imele tudi železarne v Avstriji že v preteklem letu težave pri prodaji svojih izdelkov.

V investicijski dejavnosti so avstrijske železarne posvetile glavno pozornost racionalizaciji proizvodnje in izboljšanju kvalitete svojih proizvodov. Glede na poslabšane pogoje prodaje in opisanih težav, ki se obetajo tudi v bližnji bodočnosti, pa so delno tudi omejili svoja že predvidena investicijska vlaganja.

K.

Spomini iz NOB

Črni vrh ni več bel

Črni vrh — predstraža Dolomitov, je na osvobojenem ozemlju, ki ga je kontroliral IX. korpus, poleti leta 1944 s svojimi 147 domobranci 15. čete slovenskega domobranstva delal precejšnje težave narodnoosvobodilnemu gibanju. Razširjal je svoj vpliv na tem področju Primorske, kjer dotlej niso dosegli vidnih uspehov, razen globoko v Dolomitih.

Ko so menili, da je Črni vrh že dobro pripravljen na obrambo in da lahko vzdrži vsak partizanski napad, so pričeli z vedno močnejšimi akcijami, posebno še, ko so imeli v odlični oborožitvi dva težka mitraljeza, dva minometalca in poleg 16 mitraljezov še ogromno drugega orožja. Okoli samega Črnega vrha, pa so bili številni bunkerji in utrjene stavbe.

Med člani te posadke je bilo tudi nekaj ubežnikov iz naših brigad in bivših aktivistov iz terena. Ti so bili najbolj zagrizeni in prebivalstvo tega kraja se jih je balo. Saj so vedeli, da so ravno ti vedeli za precejšen del partizanskih simpatizerjev, jih zapirali in strahovito pretepali. Ob napadu na to postojanko je bilo v njihovih zaporih skoraj 30 naših ljudi iz te male vasi.

Stab IX. korpusa je za napad na to izredno močno belogardistično postojanko določil Gradnikovo brigado, za zavarovanje pa Prešernovo, ki je zapirala smer proti Godoviču, Vojkova proti

Hotedrašici in Logatcu, Koveslova in Bazoviška pa proti Colu in Vipavi.

Stab korpusa je sklenil, da bo napad na Črni vrh podnevi in bo za uničenje utrjenih bunkerjev in stavb uporabil težko orožje, ki je podnevi mnogo bolj učinkovito oziroma preciznejše kot ponoči.

Dne 1. septembra 1944 so ob 6. uri zjutraj zagrmeli partizanski topovi, ki so domobransko posadko zelo presenetili. Napad so vsekakor pričakovali, toda ne podnevi. Artilerijska priprava je trajala skoraj dve uri in granate so se razletavale ob bunkerjih in tudi ob cerkvenem zvoniku, iz katerega se je oglašal sovražnikov težki mitraljez. Po končanih artilerijskih pripravah so stopili v akcijo bombaši, mineri in udarne skupine. Odpor je bil izredno hud. To ni bila običajna borba. V prvih urah ni kazalo tudi nič kaj dobro. Borci in njihovi poveljniki pa so tekmovali med seboj. Višek drznost je pokazal mitraljezec Zmaj. Skočil je na sredo ceste in stoji spuščal dolge rafale v okna, od koder so se oglašali sovražnikovi mitraljezi. Ko je izpraznil šaržer, je skočil nazaj za vogal hiše, ga zamenjal in takoj je bil zopet na sredi ceste. Nobena sovražnikova krogla ga ni zadela. Borci so preganjali bele iz hiše v hišo in jih na koncu stisnili v bivšo italijansko vojašnico. Le iz dveh

kmečkih hiš se kakih 27 domobrancev ni moglo umakniti v vojašnico, ker so jim partizani presekali pot.

Belj so poskušali tudi z zvijačo. Tako so med borbo na enem izmed bunkerjev obesili belo krpo kot znak, da se posadka predaja. Ker so partizani to zvijačo že poznali, so bili pri tem zelo nezaupljivi. In res. Ko so se previdno približevali bunkerju, so jih domobranci nenadoma zasuli z močim ognjem.

Ob 18. uri zvečer so se vdale zadnje belogardistične skupine. Med 38. ujetimi domobranci je bilo tudi nekaj kaplanov in župnikov, 84 domobrancev je med borbo padlo, le okoli 15 domobrancev se je uspelo prebiti skozi partizansko blokado.

V borbi za to postojanko je padlo 15 naših borcev, 34 pa je bilo ranjenih.

Prešernova brigada je imela nalogo, da blokira sovražnikovo postojanko v Godoviču. Iz te postojanke so hoteli pomagati napadenim v Črnem vrhu, vendar je ta kolona naletela na brigado. Nemci so z jurišem skušali prebiti položaj Prešernove brigade, vendar zaman.

Pri nadaljnjih napadih so Nemci uporabili tudi težko orožje, vendar pa je k sovražnikovemu umiku precej pripomogel minomet, ki je pošiljal mine na nemške položaje.

V tej borbi sta bila ranje-

na tudi dva člana našega kolektiva, ki sta bila pri mitraljeski trojki. To trojko so Nemci opazili in tromblonka je padla prav na mitraljesko cev, ki jo je razneslo.

Ranjeni trojki je bilo v trenutku eksplozije tromblonke izredno težko pomagati in borec, ki jim je šel na pomoč, je bil tudi takoj ranjen. Ko je brigada skoncentrirala težišče napada na ta sektor, so se Nemci umaknili in tako je bilo moč tovariša Mrak Marjana iz elektropeči in Franca Stoparja

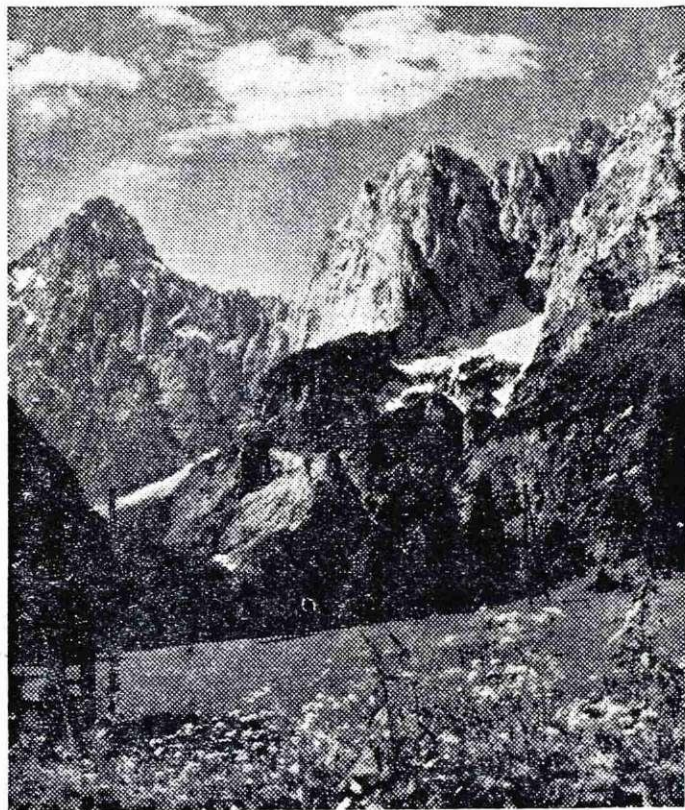
iz mehanične delavnice, rešiti ter prepeljati na zdraviljenje v partizansko bolnico.

Za nemoteno osvajanje Črnega vrha imajo vsekakor velike zasluge vse brigade, ki so varovale Gradnikovce, ki so to pot prekosili samega sebe.

Za uspešno osvajanje Črnost, iznajdljivost in hrabrost v borbi proti najzagrizenejšim izdajalcem, pa je glavni štab NOV in POS izrekel pohvalo vsem borcem 9. korpusa.

aR

Poletna razglednica

Pavle Dimitrov

Alpinistična odprava v pogorje Pamira – Pik Lenin 7134 m

Četrtek, 20. 7. 1967

Pozdravi nas sivo moskovsko vreme. Po solidnem zajtrku gremo proti Kremlju. Množica ljudi čaka v koloni pred Leninovim mavzolejem. Dolga je 500 m. Pridružimo se tudi mi. Po 20 minutah pomikanja smo pri vходу v mavzolej. S seboj smejem vzeti le fotoaparata, ker je nekemu ob neki priliki eksplodirala bomba v potovalki in pri tem je bila ranjena italijanska turistka. V notranjosti je zelo hladno. Sestopamo po stopnicah do dvorane, kjer je na vzdignjenem stolju hermetično zaprta krsta. Luč v krsti osvetljuje velikega revolucionarja. Kolona se pomika naprej. Vsi smo brez besed. Še zadnji pogled in že se kolona ljudi pomika dalje ob kremeljskih zidovih, kjer so vzdane plošče in z zlatimi črkami vklesana imena zaslužnih ljudi SSSR. Tik

za Leninovim mavzolejem so doprsni spomeniki najbolj zaslužnih. Stalin ima le grobnico! Na kremeljskem obzidju sta kot zadnja maršal Malinovski in kozmonavt Komarov.

Nato sledi ogled Kremlja. Časa imamo bolj malo, zato skoraj preletimo Kremelj. Največ ljudi se zbira ob velikem zvonu v premeru 6,6 metra, težak je 200 ton. Ulica sta ga dva mojstra livarstva v 17. stol. in predstavljata višek tehnike in umetnosti v tistem času. Zvon je bil obešen na neki cerkvi. Iz neznanega razloga je cerkev pogorela in zvon je padel na tla. Zaradi neenakomernega ohlajanja so nastale v zvonu razpoke. »Delček« zvana je odletel in tehtal 11 ton. Čez desetletja so zvon odkopali izpod ruševin cerkve in ga pripeljali v Kremelj. Zanimiv je tudi ogromen top z veli-

kim premerom. V starih časih je branil interese carjev, danes pa predstavlja le turistično zanimivost. Posebno zanimivost na ploščadi Kremlja predstavlja bazilika sv. Vasiljeva, ki je od zunaj mnogo lepša kot znotraj. Nekaj starih umetnin visi razmetanih v majhnih dvoranah. Na povratku v hotel si ogledam še centralni Leninov muzej. V njem izredno nazorno vidiš revolucionarno delo Lenina od mladih let do uspešne revolucije oziroma do njegove smrti. Na ploščadi Kremlja je tudi veletrgovina GUM, kjer dobiš praktično vse. Največ ljudi opazim ob prodajalcih najlon dežnih plaščev in čevljev. Obiščem še Bolšoj teater, kjer nastopajo svetovno znani ansambli. V bližini je tudi lep park, v njem pa mogočen spomenik Karla Marksa.

Tako izkoristimo dopoldanski prosti čas za bežen ogled Moskve. Od hotela se peljemo s taksiji na železniško postajo. Zopet smo skupaj z našo opremo. Prerivamo se med množico ljudi do našega vagona. Ko tlačimo našo

opremo v kupe, konduktar ugovarja, da to ni tovorni vagon. Čez čas se sprijazni, ko mu Miha v žep stisne rubelj.

Vlak sedaj vozi proti vzhodu. Za nami ostaja enolična pokrajina. Skoraj polovica neobdelane površine — prava stepa. V vagonu je 28°C. Obležemo se v kratke hlače, kar konduktarju in nekaterim sopotnikom (muslimanom) ni všeč. Konduktar mi dopoveduje, da to ni njihova moda in naj se oblečem v dolge hlače. Delam se, da ga ne razumem in ko tudi sam to uvidi, je bila debata zaključena. Zanimivo je, da če si bil oblečen v pižami, so te sopotniki gledali kot gosпода.

Petek, 21. 7. 1967

Zbudim se šele ob 7. uri, ko je že pošteno vroče. Pogled skozi okno ni preveč vabeč. Vedno manj zelenja in nasadov. Prijatelji v naslednjem kupeju dobijo debeluhasto sopotnico in jo imenujejo »babuška«. Ante kot novinar jo intervjuva. Pove mu, da je bila na obisku pri

sorodniku v Moskvi samo osem mesecev.

Vlak se ustavlja le v nekaj mestih kot so: Mičurinsk, Saratov, Uraljsk, Emba, Salsjanskaja itd. Opoldne prekoračimo reko Volgo. Most dolg 1800 m. V vagonu odmeva pesem o Volgi. Kljub vročini pijemo topel čaj, ki ga skuha konduktar. Proti večeru prekoračimo reko Ural, ki je v tem času sorazmerno majhna.

Sobota, 22. 7. 1967

Šesti dan vožnje! Postajamo utrujeni in komaj čakamo, da bi bilo konec te vožnje. Skozi okno opazujem pokrajino, ki mi že preseda. Sama suha trava, a ponekod samo pesek. Kadar potegem veter, se dvigne ogromen oblak prahu. Na golem pesu rastejo zeleni grmički in imenu saksaljanskaja, ki imajo izredno dolge korenine, katerimi srkajo vlago iz go-bine.

Proti večeru pokrajina spremeni svojo podobo. Mesto peska je vse v zeleni. Vozimo se ob reki Sarda, ki se izliva v Arabsko morje. To je republika Kazah-

Naša poletna potovanja

Anton Blažej

Pojdimo v Rezijo

Skoro vse evropske države so odpravile vizume in motorizirana vozila drve v kolonah prek državnih meja. Daljav, ki so nekdanje igralce veliko in pomembno vlogo, ni več. Svet je postal majhen. Letala in avtomobili so nam vse približali. Sto tisoči turistov si hodi krepiti zdravje vsako leto na morje in v letovišarske kraje ter občudovat posebnosti in zanimivosti raznih dežel in krajev.

Mi se bomo podali s kolesom, avtobusom ali osebnim vozilom k svojim rojakom v Rezijo. Dolina Rezijske, domovina naših najzahodnejših rojakov, je kakor pravljica, skrivnostna in čudovita. Obdajajo jo visoke gore, s katerih brze številni potočki in napajajo reko Belo, ki deli dolino na dve. Bele vasice s cerkvicami, raztresene po pobočjih, zeleni travniki, pisana polja, sive stene prepadnih gora in beli snegovi kaninskih vrhov, ustvarjajo čudovito idilo. Ne bo nam žal, če se bomo napotili v to lepo alpsko dolino. Dobro in preprosto ljudstvo, ki prebiva tod, se bo razveselilo našega obiska in nas bo gostoljubno sprejelo. Mi pa se pomo počutili med njimi kot v domači hiši.

Iz Trbiža do železniške postaje Rezijske (Resiuta), od koder pelje cesta v Rezijo, se lahko pripejemo tudi z vlakom. Mnogo bolj pripravna in zanimiva pa bo vožnja v avtomobilu. Kar prehitro nam bo minil čas, ko bomo občudovali veličastne vrhove zapadnih Julijcev in lepe vasice po Kanalski dolini: Zábnice, Ukve, Ovčjo vas, Naborjet, Lipaljo vas in druge tja do Pontebe. Tu pa že pridemo v Zelezo dolino (Canal di Ferro), kjer prebivajo Furlani. Visoke gore nas obdajajo na obeh straneh. V dolini je ponekod prostor le za cesto in železnico, ki se je umaknila delno že na pobočja in se prebija skozi predore in čez mostove. Komaj je še prostora za reko Bela (Fella), ki priteče iz Kanalske doline in se ji v Pontebi pridruži divje se peneči potok Pontebanna.

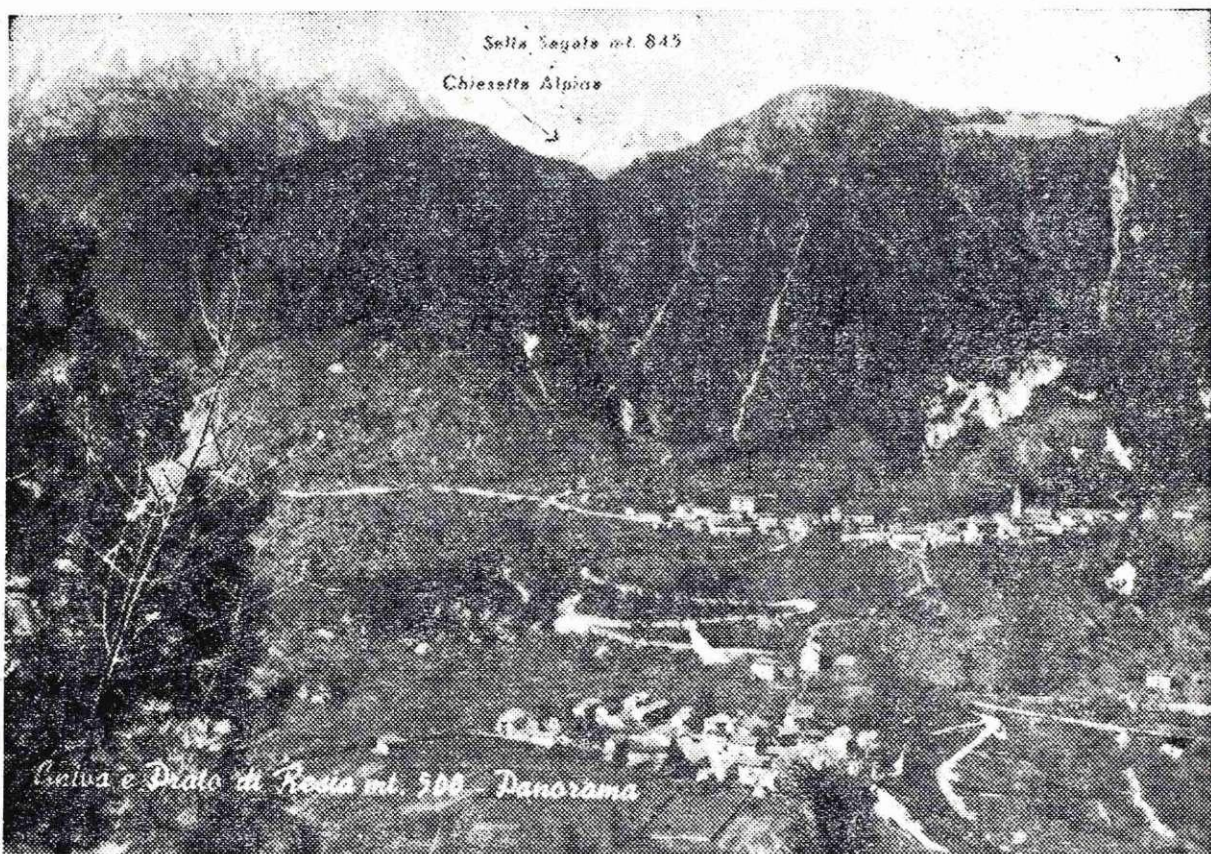
S čudovitimi in divje romantičnimi lepotami je

priroda obdarila to alpsko pokrajino vseskozi ob toku Bele. Bela srdito vali svoje sivkasto zeleno valovje. Stara, trdna in zgodovinsko znamenita cesta se vije, kakor ji je določeno, tesno ob reki, zdaj na eni, nato na drugi strani, a ob neurjih jo voda pogosto razrije in jo zasipajo gruščnati plazovi, ki pridivjajo s strmega pogorja. Zda pa zdaleč zglejamo, kako posamezno hišo, ki stoji kot izgubljena v tej samotni ali kako vas stisnjeno in naslonjeno ob strmino, kot bi se bale reke, ki je res grozna kadar naraste ter podivja. Čudovite so gore ob lepem vremenu, ko bleste v soncu, strašne pa postanejo, če se narava sprosti in podivja z vsemi svojimi silami. Ob neurjih drve prek sten in grap hounrniške vode in strašna je tedaj njihova divja bobneča pesem. Leta 1948 je Bela razrušila skoraj dve tretjini Pontebe.

Pred več desetletji je v siromašni alpski dolini

Reklanici, ki se začena in odcepi pri Klužah (Chiusaforte) iz Zelezne doline, ob hudem naliivu reka Reklanica, ki se steka v Belo, zelo narastla in je spodnjem delu doline strahotno pustošila. Razrila je pokopališče, da so prebivalci z grozo gledali, ko je krste in mrlične drvila in premetavala v temnorjavem valovju skupaj s kuhinjsko posodo, poljedelskim orodjem, z mrtvimi prašiči, ovčami in teleti bog ve kje zajetimi v strašen ples po dolini. Mimogrede naj še povem, da je od Furlanov naseljena dolina Reklanica, ki se razteza proti severozapadnem podnožju Kanina in leži vzporedno z Rezijo, zelo zanimiva tudi za turiste zaradi divje romantičnih prirodnih lepot. Na znamenitem Nevejskem sedlu (Sella Nevea) se nahaja planinska koč. Od tod nas vodi cesta v Jezersko dolino in mimo Rabeljskega jezera v Rabelj.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

Vasi Njiva in Ravenca v Reziji — v ozadju Kanin

i samo Na postajah izstopamo in slikarimo domačine, ki prodajajo nogavice iz kamelje volne ter suhe ribe. Posebno pozornost vzbujajo Barbka v kratkih hlačah. Starejša ženska pripomni: »Čudno, da ji mož dovoli kaj takega.«

Nedelja, 23. 7. 1967

Ob 4.50 uri prispemo v Taškent, glavno mesto Uzbekske republike. Mesto, ki je poznano po tem, da so v njem sklenili mirovno pogodbo med Indijo in Pakistanom. Od Taškenta do Andižana so ogromna prostranstva, posejana z bombažem. Polja obdelujejo strojno. Andižanska oblast ga pridela milijon ton in je na prvem mestu v SSSR. Tu smo ure premaknili še za tri ure naprej, skupaj za pet ur. Zanimivo je, da se železnica ravna po moskovskem času.

Iz Andižana nas odpeljejo s taksiji 45 km do mesteca Oš. Nastanijo nas v prostore športnega stadiona. Prispelo so tudi delegacije drugih držav in to: Čehi, Poljaki, Bolgari, Madžari in Vzhodni Nemci. Pričakujejo še Italijane in Avstrijce. Zvečer na

banketu nam tamkajšnji predstavnik športne zveze Kirgizke republike podeli značke ob 50-letnici revolucije in XIV. spartakiadi v Kirgizu. Pozno v noč urejamo opremo za nadaljnjo pot.

Ponedeljek, 24. 7. 1967

Zgodaj zjutraj vstanemo, kajti danes nas čaka dolga vožnja s kamioni. Ob 10. uri je vse nared in s sedmimi kamioni zapuščamo prijazno mesto Oš. Prostor je na kamionu bolj malo, saj je na njem oprema dveh odprav, pa še 20 ljudi povrhu. Cesta je asfaltirana, le ponekod je pretrgana od hudournikov. Po nekaj urah vožnje prispemo na 2400 m visok gorski prelaz. Nato se strmo spustimo v dolino rečice, kjer šoferji z mrzlo vodo hladijo pregrete stroje. Celi oblaki pare se valijo iz stroja. Zdi se mi, da to »kaljenje« ni preveč dobro. Nato se vozimo po dolini, katero obdajajo vrhovi, ponavadi v rdeči barvi. Verjetno je to od železove rude. Skoda, ko je tako daleč od Jesenic in prometnih zvez!

Ponoldne ob 14. uri smo v

»večjem« naselju, kjer nam priredijo kosilo. Ljudje so tu izredno zanimivi. Žal so nam prepovedali slikati, ker je v bližini kitajska meja.

Vožnjo nadaljujemo po serpentinah vedno višje. Cesta je izpeljana skoraj v nemogočih strminah. Pod vrhom prelaza je bil razbit kamion. Podoben je bil harmoniki, po kosteh me mrzilo. Postaja vedno bolj hladno. Kmalu smo na vrhu prelaza. Višinomer kaže 3.600 m. Zavidljiva višina!

Po krajšem postanku se spuščamo navzdol. To je bila divja vožnja. Končno smo v široki Alajski dolini. Na vzhodu se kot silhueta rišejo Pamirski vrhovi. Vozimo se še 30 km po Alajski dolini ob reki Kisil-Su (rdeča reka). Cesta je makadamska. Izgleda, da so jo kar z buldožerji izravnali. Luknje ogromne, da kamion neusmiljeno poskakuje. Dobro, da imamo alpinisti dobre železice, sicer ne vem, kako bi bilo. Pozno v noč prispemo na mesto, kjer lahko Rdečo reko prekoračimo samo dopoldne okoli 9. ure, ko je reka še upadla. V temi po-

stavimo šotorčke in že zabrijemo kuhalniki. Kako prijetno se počutiš, ko veš, da bo spet nekaj za jesti. Iz »zdravstvenih« razlogov pralna in presušena grla splaknemo s cvičkom. Luna kuka izza Pamirskih gora. Postaja svetlejša. Kmalu se pokaže v vsej svoji veličini. Čas je, da se spravimo v tople puhovke.

Torek, 25. 7. 1967

Po zajtrku se kolona kamionov ustavi ob Rdeči reki. Nemočni so proti deroči reki. Pripelje majhen traktor in z jekleno vrvjo vleče čez reko kamion za kamionom. Traktor je do polovice v vodi. Kolesa kamiona sploh ni videti. Kar strah nas je, ko smo sredi reke. Na drugi strani šofer odpre kabino, da iz nje izteče voda!

Ko so vsi kamioni na drugi strani, v koloni peljemo po širokem prodišču reke 15 km. Ker je še nekaj majhnih rakavov reke, zelo počasi napredujemo. Občudujem Čeha, ki je z »Javo« pripotoval do sem. Zanj ni ovira niti voda, niti globoko blato.

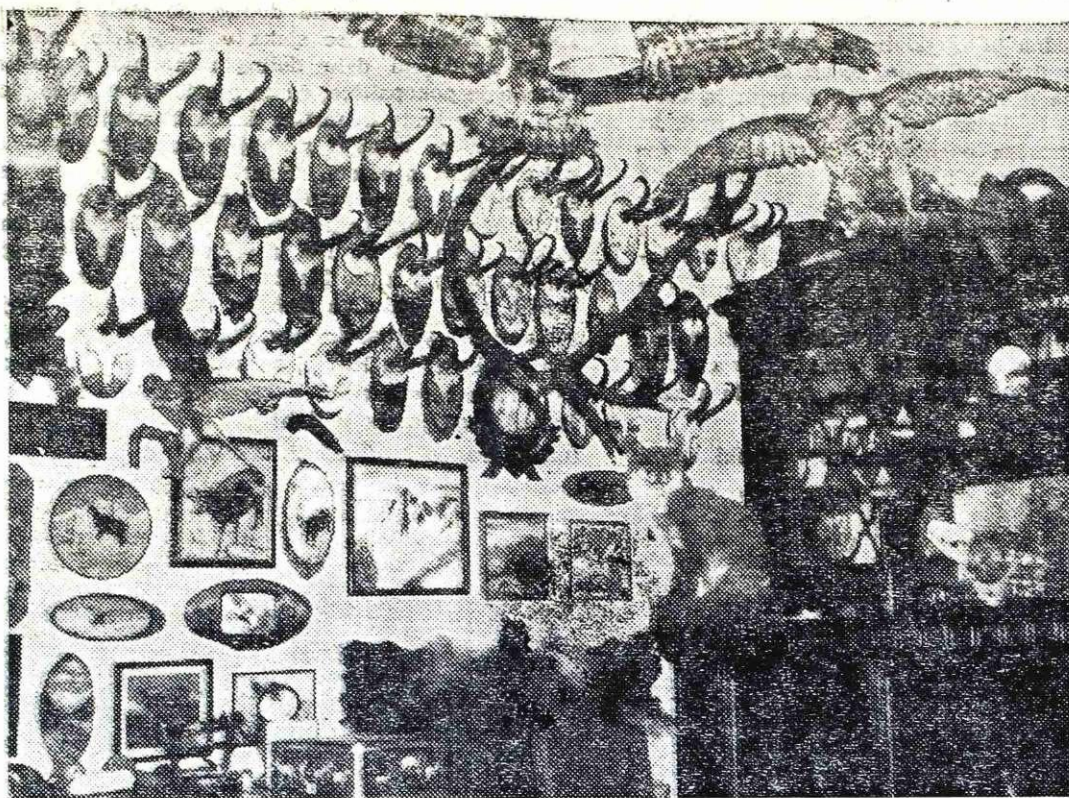
Končno smo na cesti, ki se blazno praši. Fantje, ki so v ozadju kamiona, so čisto sivi od prahu.

»Cesta« se vzpenja vedno višje po tisočletja stari moreni ledeniku. Srečujemo domačine na konjih, ki stikajo za živino. Tudi enogrobo kamelo vidimo na planoti. Domačini živijo v šotorih, grajenih v obliki polovične krogle, narejeni iz kož. Na vrhu šotora je odprtina, skozi katero se vali črn dim. Domačinke so oblečene v lepih pisanih oblačilih.

Kamioni komaj zmagujejo strmino. Koder ne potegne stroj, skačemo iz kamiona in potiskamo. Ponekod se tako nagnemo na eno stran, da malo manjka, da se iz stabilnega položaja ne spremenimo v labilni.

Končno smo na mestu, kjer bo bazno taborišče. Čudovit pogled na rajdo vrhov, ki obdajajo naše taborišče. V bližini je polno ledeniških jezer, v katerih se zrcalijo Pamirski vrhovi.

(Dalje prihodnjič)

Dnevno sobo krasi čez 120 rogljev gamsa in srnjakov

Naši delavci v prostem času Roglje cenit' zna le ta, kdor lepi gamsov dom pozna

S težavo sem se prebijal po cesti v Javorniški Rovt, ki je zelo močno poškodovana od zadnjega naliva. Trmasto je rohnel motor avtomobila in končna sem se ustavil pred elektrocentralo železarne Jesenice v Javornškem Rovtu. Poleg centrala je prijazna lesena hišica kot v pravljici. Vsa je okrašena z vsemogočim bogastvom prirode, ki ga dobi samotni lovec na svojih pohodih. Predmetov, ki so zunaj in znotraj prijaznega doma, ne more izoblikovati roka arhitekta ali kiparja. Lepo pa je urejena tudi okolica doma. Lično urejen vrt dokazuje, da tu živi tudi skrbna gospodinja.

Pozno zvečer sem potrkal na vrata v Javornškem Rovtu strojnika in lovca Ivana Noča. Ob televizorju v kuhinji je bila zbrana vsa družina, ki šteje pet članov. Beseda je stekla o vsakdanjem delu in težkočah, ki

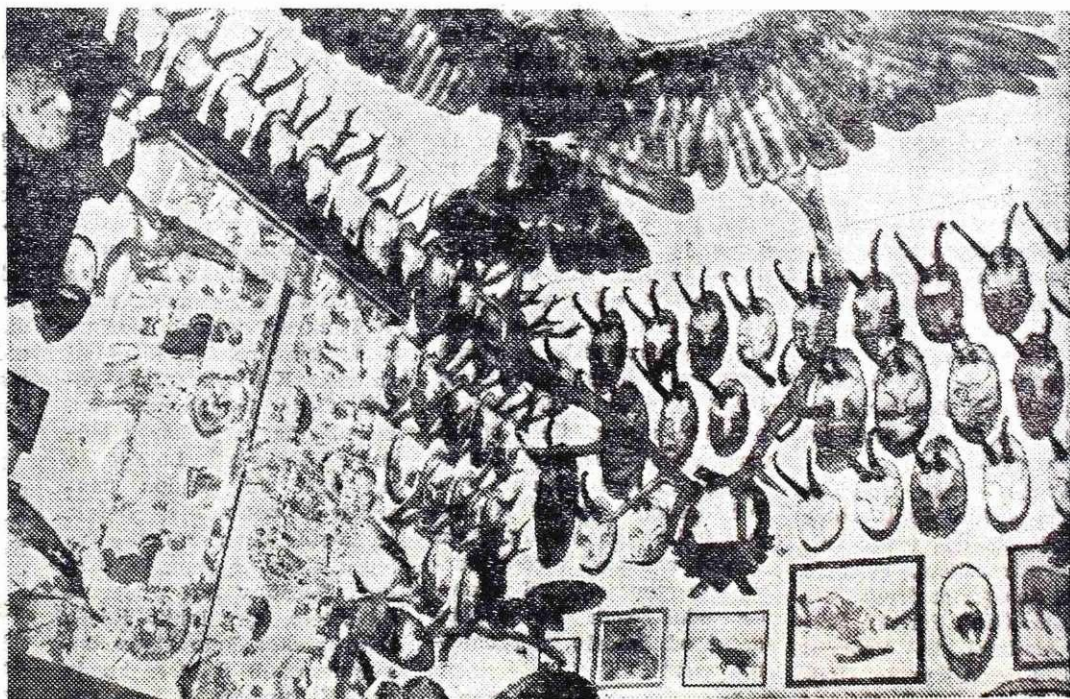
tarejo prebivalce tega kraja. No, končno sem le našel besedo, da sem mu povedal, zakaj sem pravzaprav prišel ob tej pozni uri. Vrata sobe, lahko bi rekli muzeja vsemogočih lovskih trofejev divjadi, ki kraljujejo po vrhovih Karavank.

Povsem neslišno so se odprla in zaprla vrata v prostor dnevne sobe. V ambientu samote in gorske tišine sva nato ostala sama z Ivanom. Ni in ni hotela steči beseda. No, in končno se je naš sodelavec — lovec omehčal in začel pripovedovati.

»V naši rodbini smo že od nekdaj vsi lovci. Od prapročeta do mojega očeta so bili divji lovci, jaz pa sem pravi. Sem včlanjen v lovski družini Jesenice, ki ima v tem okolišju svoja lovišča. Ko pa sem bil še majhen, sem večkrat z očetom »raubščical«. Mene osebno navdušuje predvsem lov na gam-

se, ali bolje rečeno visokogorski lov. Mnogo večji užitek je zasledovati gamsa po strmih pečinah Karavank, kot pa čakati srnjaka nekje v »fiziolu«. Ves svoj prosti čas preživim v gozdu in planinah, zato mi žena včasih zameri, no, pa tudi ta ženska bolezen mine in v dom se zopet vseli mir.

Trofeje, ki jih vidite v tem prostoru, so vse moja last. Roglev gamsev imam več kot 60, približno toliko pa je tudi srnjakovih. Z nabiranjem sem začel že med vojno, ko sem bil kurir na karavli K-2. V teh hudih vojnih časih sem držal zvezo med Koroško in Gorenjsko.

Najbolj je ponosen na orla, ki ga je odstrelil na Bevščici

Kurirji smo težili lakoto z odstrelom divjadi, ki je v teh časih ni manjkalo na pobočjih Karavank.

Ivan je nekoliko utihnil, obraz se mu je zresnil in očitno se je preselil 23 let nazaj v čase, ko so krogle neusmiljeno kosile in uničevale mlada življenja. V tem trenutku naju je zmedla gospodinja s šilcem žganja in črno kavo. Vse to je pripomoglo, da je Ivan zopet zaživel in začel pripovedovati.

»Vse te trofeje imam zelo rad in vse cenim. Najdražja pa mi je«, in pokazal je na orla, ki meri z razpetimi krili 2 metra in 9 centimetrov, »njega sem ustrelil pred petimi leti na Bevščici. Namenil sem se na lov na gamsa. Kar naenkrat pa je s koroške strani priletel ogromen orol — samica; nič nisem premišljeval, ampak pomeril. Strel je odjeknil in velika roparica je zgrmela na tla. Moja dolgoletna želja se je tako izpolnila. K svojim trofejam sem primaknil še to. Veliki planinski orli so roparji, zato jih sovražim že od nekdaj. Nekaj dni zatem sem ustrelil še samca, ki pa mi je žal padel v nedostopen prepad na koroški strani. Ves trud da bi prišel do njega, je bil zaman. Veliki ropar je strohnel v svojem kraljestvu.«

Še in še je pripovedoval, kako je zasledoval in lovil po vršacih Karavank. Za vedno pa mu je ostal v spominu lov na gamsa 29. novembra 1960. leta.

Lovska družina Jesenice je za ta državni praznik odobrila odstrel gamsa graničarjem na tem področju. To nalogo so zaupali meni. V zgodnjih jutranjih urah sem se napotil proti Bevščici na kraj, kjer sem vedel, da se v tem času zadržujejo gamsi. Tik pod vrhom mi je nasproti prišel velik gams. Opazil sem, da je prišel s koroške strani. Presenečen sem pomeril in slabo zadel. Zadeša žival se je opotekajoče napotila nazaj, odkoder

je prišla. Novi sneg je zasledovanje olajšal. Ko sem prestopil državno mejo, so naenkrat sledi izginile v majhnem žlebu. Prepričan sem bil, da je zadeša žival preskočila žleb. Isto sem hotel napraviti tudi jaz. Toda korak je bil prekratek, pristal sem v zaledenem žlebu. Naenkrat mi je spodneslo obe nogi in že sem drvel po hrbtu 150-metrskemu prepadu nasproti. V zadnjem trenutku sem tik pred prepadom opazil, da iz snega gleda visoko ruševje. Z vso silo sem se ga oprijel in zaustavil tik pred prepadom. Z zadnjimi močmi sem se splazil iz smrtonosnega žleba. Prav takrat pa sem tudi opazil, da na dnu prepada leži gams, ki sem ga zasledoval. Po vsej verjetnosti mu je ravno tako spodrsni-

Naš sodelavec IVAN NOČ

lo kot meni. Ta lov, ki se je končal kljub nesreči srečno, ne bom nikoli pozabil. Vsak 29. november pa še posebej praznujem kot moje drugo rojstvo. Ura se je hitro pomikala naprej. Ivanove besede so postajale vse bolj sproščene. Dogodki so se nizali s filmsko naglico, toda žal vam vseh ne morem opisati. Od prijaznega sodelavca smo se poslovili in mu zaželeli še mnogo uspehov pri lovu.

P. Karlin

Pošten najditelj

V preteklem tednu se je pri vratarju glavnega vhoda zglasil enajstletni deček, DUSAN FLORJANČIČ, stanojoč na cesti Železarjev 13, ter prinesel k varnostni službi listnico z dokumenti in denarjem, last delavca Železarne, zaposlenega na plavžu. Listnico je našel na prostoru za Kazino in po priloženih dokumentih ugotovil, kdo jo je izgubil.

Srečni lastnik se je sicer dečku osebno zahvalil in ga za njegovo poštenost nagradil, prav pa je, da o tem izve tudi javnost. Tembolj, ker večkrat govorimo, kakšna je današnja mladina, ki pa jo najbrže ocenjujemo preveč po posameznikih, ki izstopajo s svojim negativnim obnašanjem, pozabljamo pa, da je v bistvu vendarle naša mladina poštena, predvsem pa taka, kakršno smo vzgojili.

S skupščine občine Jesenice

Slab in nereden dotok sredstev za šolstvo

V torek, 22. t. m. je bila v novih prostorih občinske skupščine prva seja izvršnega odbora Temeljne izobraževalne skupnosti Jesenice. Predsednik IO inž. Kunc je predložil v obravnavo poslovniki o delu izvršnega odbora, poročilo o dotoku finančnih sredstev v mesecu juliju, delitev dohodka vzgojno izobraževalnim zavodom v avgustu, problematiko štipendiranja in nekaj organizacijsko tehničnih vprašanj. Poleg malo številnih članov izvršnega odbora, sta seji prisostvovala tudi predsednik občinske skupščine tov. Žvan in predsednik sveta za prosveto, kulturo in telesno kulturo tov. Gazvoda.

Ker obljubljeni osnutek poslovnika medobčinske in republiške izobraževalne skupnosti še ni bil dostavljen, so na seji sprejeli nekaj načel in določil, ki so potrebna za tekoče poslovanje. Osnutek poslovnika bodo ob primerjavi poslovnikov omenjenih skupnosti obravnavali na prihodnji seji.

Zaradi začetnih težav pri praznjenju žiro računov na banki je bil dotok denarja v juliju izredno slab. Za poravnavo planskih obveznosti do vzgojno izobraževalnih zavodov je zmanjkalo 100.000 N dinarjev. Tudi v avgustu je dotok denarja nereden, poleg tega pa znane razmere v Železarni vsiljujejo upravičeno bojazen, da ne bo mogoče izplačati vseh planskih obveznosti za avgust in ostanka za mesec julij. Ker je banka z manjšo zamudo začela izvajati zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja, je bilo nekaj denarja v juliju nakazanega še na občinsko skupščino, ki bo do konca meseca naredila izračun in denar prenakazala na Temeljno izobraževalno skupnost. Vzgojno izobraževalni zavodi so v juliju in avgustu nekoliko prebrodili z akontacijami svoje obveznosti, ker so le-te predstavljale zaradi počitnic v glavnem izplačilo osebnih dohodkov. V septembru pa se tem izdatkom pridružijo še ostali materialni in funkcionalni stroški in bo vzgojno izobraževalnim zavodom potrebno zagotoviti po planu odobrena finančna sredstva, ki so zaradi obvezne rezerve že itak znižana za 5%. Izvršni odbor je bil mnenja, da je v prvi vrsti potrebno zagotoviti finančna sredstva vzgojno izobraževalnim zavodom, absolutno pa za osebne dohodke, nadalje denar za štipendije in šele potem se poravnava ostale obveznosti, kot so anuitete in plačilo računov za prevoze učencev ter nekaterih drugih računov. Govorili so tudi o možnostih začasnega koriščenja drugih finančnih virov za premostitev začetnih težav.

V nadaljevanju seje so ugotovili, da denar v višini 1% od bruto osebnih dohodkov, ki ga vplačujejo delovne organizacije za stroškovno šolstvo, bolj redno doteka. To je nedvomno posledica sprejetih sklepov in ukrepov o obveznem vplačevanju tega denarja pri izplačilih osebnih dohodkov.

Temeljna izobraževalna skupnost prevzema od občinske komisije za štipendiranje 30 štipendistov, od katerih letos šest štipendistov zaključuje študije. Govorili so o njihovi zaposlitvi in o politiki nadaljnjega štipendiranja. Vsi navzoči so bili enotnega mnenja, da se z novim šolskim letom sediti

ZA ODKUP IN UREDITVE FINŽGARJEVE ROJSTNE HIŠE SO PRISPEVALI

Osnovna šola Kočevje — 534.15; Franc Gasparič, Ljubljana, Koroška c. 10 — 50.00; sindikalna podružnica osnovne šole Zirovnica — 100.00 N din.

Namesto venca na grob matere sodelavca so prispevali delavci železarne Jesenice, Javornik II — 80.00 N din.

Do 22. avgusta 1967 je bilo zbranih skupno 43.486.31 N din. Za prispevke se vsem darovalcem iskreno zahvaljujemo.

Prispevke nakazujte na žiro račun: 5153-679-2135 ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE JESENICE, sklad za odkup Finžgarjeve rojstne hiše.

Misli

Ker človek ne more biti vseobsežen, da bi vedel vse kar o nečem lahko ve, je treba, da o vsem kaj ve. Kajti mnogo lepše je, če ve nekaj o vsem, kakor če ve vse o eni sami stvari; ta vseobsežnost je najlepša. Ko bi mogli imeti obe, bi bilo boljše, a če je treba izbirati, naj si izbere le - ono. Svet to čuti in tako ravna, kajti svet je čisto dober sodnik.

Blaise Pascal

So ljudje, ki dobro govorijo, a slabo pišejo. To je zato, ker jih kraj in ljudje razvnamajo in iz njih duha izvabijo več, kakor bi zmogli brez tega ognja.

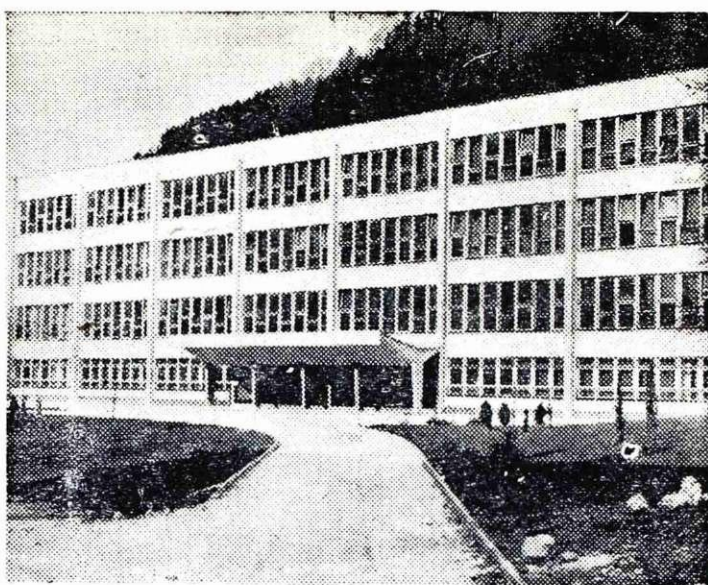
* * *

Smejati se moramo, preden smo srečni, sicer utegnemo umreti, ne da bi se kdaj nasmejali.

La Bruyère

nji sistem štipendiranja opusti in preide na kreditiranje po predpisanih pogojih. Imenovali so posebno začasno komisijo, ki bo pripravila materiale o perspektivnih potrebah prosvetnih kadrov in predlagalo IO, katere poklice naj bi v bodoče kreditirali.

Zaradi izredno kritičnega stanja in problemov, ki spremljajo začetno delo IO, so se domenili, da bo v prihodnjem tednu že druga seja izvršnega odbora.

Se deset dni in ponovno se bodo odprla šolska vrata

Kako je s turističnim prometom v prvem polletju?

Iz statističnih podatkov je razvidno, da je turistični promet, merjen po številu gostov in nočin v prvem polletju letos, v jeseniški občini upadel.

Število gostov se je v primerjavi z istim obdobjem lani zmanjšalo za 3.458 ali za 12,6%. Letos smo imeli v hotelih, prenočiščih, planinskih postojankah, počitniških domovih, zasebnih sobah in zdraviliščih v občini le 24.082 gostov. Pri tem se je število domačih gostov za 19,6% zmanjšalo, medtem ko se je število tujih gostov povečalo za 6,2%.

Prav gotovo tako upadanje domačih turistov in zanemarjanje domačega turizma ni v redu in ima lahko v prihodnje hujše posledice za naš turistični promet. Končno postaja tudi dinar vse trdnjše valuta.

Ob primerjavi gibanja turističnega prometa glede na posamezne vrste objektov ugotavljamo, da se je v prvem polletju letošnjeg leta skupno število gostov najmanj zmanjšalo v hotelih in prenočiščih le za 2,2%, največ pa v klimatskih zdraviliščih za 35,2%.

Prav tako kot število gostov se je zmanjšalo tudi šte-

vilo nočin. V naši občini smo v prvem polletju letos zabeležili skupno 78.367 ali za 30,4% manj nočin kot v enakem obdobju lani. Zelo močno se je zmanjšalo število nočitev domačih gostov — kar za 37,6%, medtem ko se je število nočitev tujih gostov povečalo za 8,7%.

Tudi pri nočitvah gre zmanjševanje največ na račun zdravilišč, kjer se je to število zmanjšalo kar za 84,8%. V planinskih postojankah se je zmanjšalo število nočin za 27,7%, v počitniških domovih pa za 22,9%.

Nasprotno pa iz znanih podatkov lahko razberemo, da se je število nočitev v hotelih in prenočiščih povečalo za 11,8% in deloma tudi v zasebnih turističnih sobah.

Glede na to, da se je v skupnem zmanjšalo število prenočitev in število gostov,

se je zmanjšala tudi doba bivanja turistov v naših krajih. Ta se je v skupnem v primerjavi z istim obdobjem lani zmanjšala od 4,1 dni na 3,3 dni pri vseh gostih. Pri tem pa je treba zopet povedati, da je doba bivanja domačih gostov padla od 4,8 dni lani na 3,7 dni letos, medtem ko se je doba bivanja tujih gostov podaljšala od 2,3 dni lani na 2,4 dni letos.

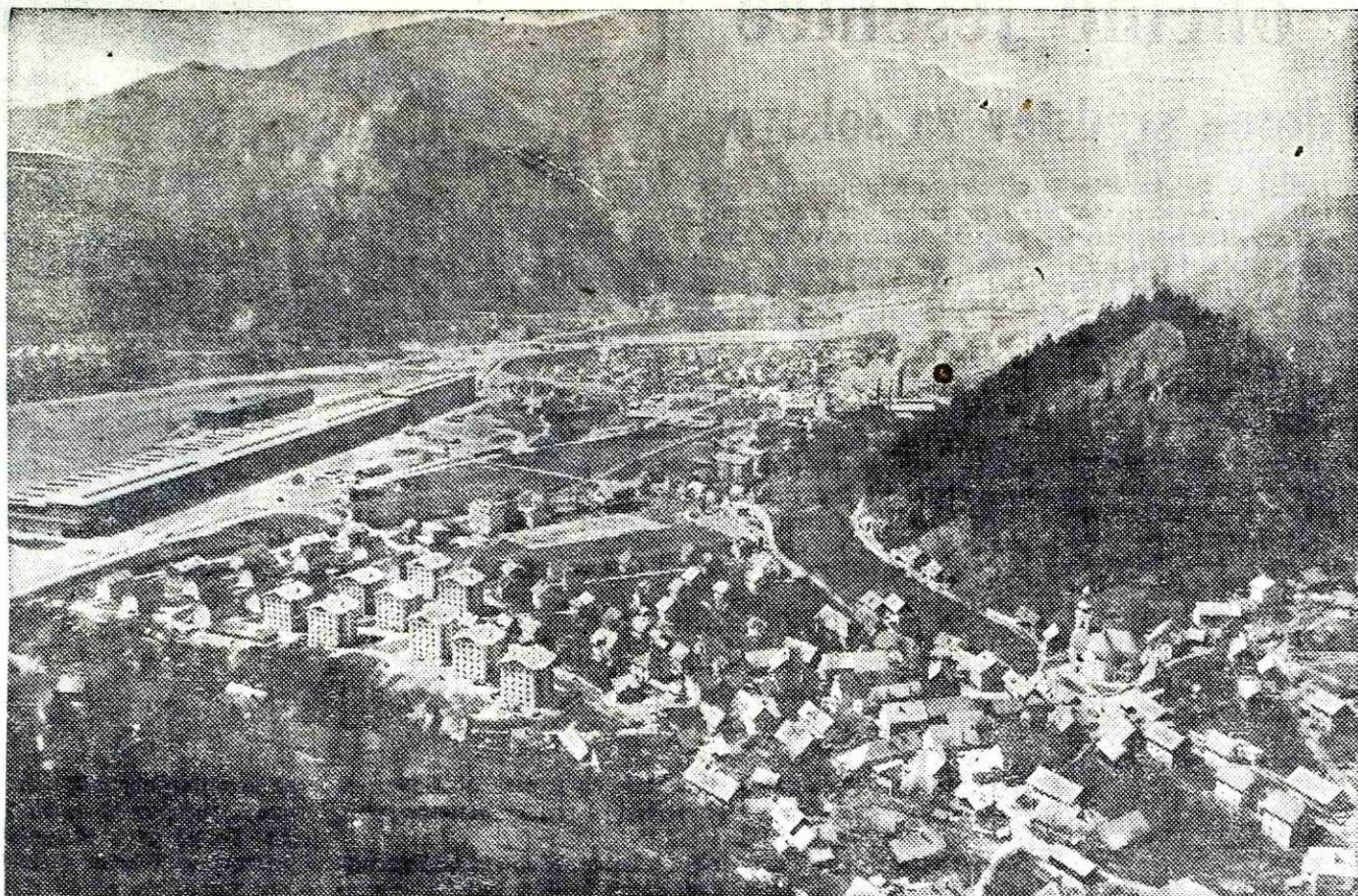
Zanimivi so tudi podatki gibanja nočin glede na posamezne kraje v naši občini. Število nočin je občutno upadlo v Planini pod Golico in v Gozd Martuljku, medtem ko se je v Kranjski gori zvišalo.

To so glavni podatki o gibanju turističnega prometa v prvih šestih mesecih letošnjega leta v naši občini, kar je v skladu s celotnim turističnim prometom na Gorenjskem. Pravo sliko turističnega prometa v letošnjem letu turizma pa bomo dobili po upoštevanju poletne turistične sezone, to je prometa v juliju, avgustu in deloma v septembru. Strokovnjaki pričakujejo, da bo ta letos v celoti ugodnejša od prejšnjih let.

L. T.

K dvigu turističnega prometa v Kranjski gori je pripomogla tudi sodobno urejena trgovina

Jeseniški pevci vabljeni v Italijo

Komite septembrskih prireditev v Gemoni del Friuli v Italiji je povabil na osrednjo prireditev, ki bo 8. septembra v Gemoni, pevski zbor jeseniških martinarjev. Zbor, pomnožen s pevci komornega zbora jeseniške Svobode, se bo skušal vabilu odzvati. Prišel je že z vajami in obnavljanjem naštudiranega programa. Na prireditvi bo poleg jeseniškega nastopil tudi Jeseničanom že poznani pevski zbor iz Pontebe in zbor, odnosno plesalci iz Tarcenta. Po pripravi za predvideno gostovanje v Italiji, bo prišel zbor študirati program za predvideni koncert z ženskim zborom iz Beljaka v Beljaku in nato na Jesenicah. Vsekakor se obeta tudi za skorajšnjo sezono razgibana pevska dejavnost in predvsem poživitev delovanja Jesenicam manjkajočega moškega zbora.

U.

Program praznovanja

Prebivalci Javornika in Koroške Bele praznujejo vsako leto krajevni praznik v spomin na obletnico, ko so okupatorji 4. 9. 1941 za pokopališkim zidom ustrelili pet talcev.

Krajevna organizacija Zveze borcev je skupaj z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami na Javorniku pripravila naslednji program praznovanja:

SOBOTA, 2. 9. 1967

Ob 17.30 uri koncert godbe na pihala Svobode Javornik — Koroška Bela in polaganje vencev pri spomeniku padlih borcev ter na grobovih talcev na pokopališču na Koroški Beli.

Ob 19. uri otvoritev že dograjenih prostorov v novem kulturnem domu na Javorniku in otvoritev razstave zgodovinskega materiala pod geslom »Pol stoletja našega kraja«.

NEDELJA, 3. 9. 1967

Ob 8. uri odhod izpred novega kulturnega doma v Javorniške Rovte, kjer bo odkritje plošč na mestih, kjer sta padla borca NOV Evgen Bizjak in Ivanika Krničar. Po odkritju bo na Pristavi tekmovalje v streljanju z zračno puško.

Ob 9. uri bo v domu upokojencev na Javorniku brzoturnir šahistov Javornik — Koroška Bela.

PONEDELJEK, 4. 9. 1967

Ob 15.30 uri dvoboj šahistov Jesenice — Javornik — Koroška Bela v domu upokojencev na Javorniku.

Ob 19. uri slavnostna seja v domu upokojencev.

Ob 19.30 uri pogostitev svojcev padlih borcev NOV v domu upokojencev na Javorniku.

SOBOTA, 9. 9. 1967

Ob 18. uri zaključek razstave zgodovinskega materiala.

Letos že devetič v Italiji

Plesalce, pevce in godbenike Svobode Tone Čufar Jesenice je odpeljal »Janez« podjetja Ljubljana transport, poslovna enota Jesenice v soboto popoldne v napredno vas Almaro pri Tolmezzu v Italiji. Povabila jih je krajevna organizacija Komunistične partije, da prirede na predvečer svojega tradicionalnega praznika naprednega tiska večer jugoslov. narodnih plesov in pesmi. Nastopu na lepo urejenem in z jugoslovansko, italijansko in partijsko zastavo okrašenem prireditvenem prostoru na prostem, je kljub razmeroma visoki vstopnini (500 L) prisostvovalo nekaj sto domačinov in okoliških prebivalcev. Plesalci so s Srbijo, Istro, Banatom, Baranjo, Šoto, Prekmurjem in predvsem z gorenjskimi plesi, zaplesanimi v izvirnih narodnih nošah, navduševali od plesa do plesa. Navdušeni gledalci so

vzklíkali ob zaključkih in med plesi z bene, benissimo in tudi z živio ter živio Tito, čeprav ni nihče znal slovensko.

Pevci in instrumentalisti, ki so dopolnjevali presledke med posameznimi plesi, pa so navduševali poslušalce z jugoslovanskimi narodnimi pesmimi in domačimi vižami. Marica Bolohova, Melita Jelenova, Tonček Dolar in Andrej Kosem, ki so nastopali v kvartetu, duetu in tudi kot solisti, so program kvalitetno obogatili, instrumentalni ansambel pa je ob sodelovanju Francija Koširja poskrbel za veselo razpoloženje poslušalcev.

Prijeten in za navzoče nepozaben kulturni večer jeseniških svobodašev je dopolnil z osrednjo točko sekretar pokrajinskega komiteja komunistične partije, ki je govoril o pomenu praznovanja, o delovanju in važnosti delovanja komunistične partije v

Italiji in o sodelovanju letos s Titovo Jugoslavijo.

Lepo uspelemu nastopu ansambla narodnih plesov in pesmi Svobode Jesenice, ki je bil letos že deveti v Italiji, je sledil v Tolmezzu družabni večer, ki je utrdil prijateljske in tovariške odnose med tamošnjimi predstavniki naprednega gibanja in jeseniškimi svobodaši. Prišla je ura slovesa in »Janez« je odpeljal jeseniško kulturno grupo, ki je poznana domala že v vseh krajih videmske pokrajine, zadovoljno, ker je tudi tokratni nastop povsem uspel, nazaj na Jesenice. Čeprav utrujeni in zaspani so si nastopajoči ob slovesu rekli: »Lepo je bilo, zato se bomo skušali odzvati vsakemu vabilu za gostovanje v zamejstvu, kjer nas od nastopa do nastopa bolj cenijo.«

U.

Z gorenjskimi plesi ansambel navdušuje domače in tuje gledalce

Uporabniki cest

V uradnem listu SFRJ št. 30 je izšel nov pravilnik o voznških dovoljenjih z veljavnostjo 20. 7. Ker ta pravilnik obravnava vrsto stvari, ki jih morajo vedeti tako kandidati za voznike kot tudi vozniki motornih vozil, bomo v več nadaljevanjih objavili izveček iz pravilnika:

I. Izdajanje voznških dovoljenj

Vozniško dovoljenje izda v skladu s temeljnim zakonom o varstvu prometa na javnih cestah organ za notranje zadeve občine, ki je pred njenim izpitnim organom kandidat napravil izpit za voznika in ima na njenem območju stalno prebivališče; če nima stalnega prebivališča, pa organ za notranje zadeve občine, v kateri ima voznik začasno prebivališče.

Vozniško dovoljenje izda organ na prošnjo stranke.

Prošnja za voznško dovoljenje mora navajati: priimek in ime, kdaj (dan, mesec in leto) in kje je bil prosilec rojen, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče in naslov, način učenja vožnje (organ ali organizacija oz. priimek in ime voznika, ki je prosilca učil vožnje), kraj in datum vložitve prošnje in podpis prosilca.

Prošnji za voznško dovoljenje je treba priložiti:

Izvirno zdravniško spričevalo, s katerim se ugotovi, da je prosilec telesno in duševno zmožen voziti motorno vozilo. Spričevalo ne sme biti staro več kot šest mesecev,

potrdilo o voznškem izpitu za vožnjo motornih vozil tiste kategorije, za katero bi prosilec rad voznško dovoljenje,

dve fotografiji prosilca velikosti 3,5 X 4,5 cm

Zdravniško spričevalo mora navajati priimek in ime in ožjo specialnost vseh zdravnikov, ki so pregledali kandidata ter mnenje, s katerimi pogoji je kandidatu glede na njegovo zdravstveno stanje mogoče izdati voznško dovoljenje.

Na fotografiji mora biti slika prosilca, posnetega od spredaj brez kape. Če je bilo pri zdravniškem pregledu ugotovljeno, da so prosilcu pri vožnji motornega vozila potrebna očala, mora biti ta posnet z očali.

Po prejemu prošnje za voznško dovoljenje ugotovi občinski organ za notranje zadeve, ali prosilec izpolnjuje za dovoljenje potrebne pogoje, nato pa mu glede na uspeh ugotavljanja izda voznško dovoljenje ali izda odločbo, s katero njegovo prošnjo zavrne.

Kategorijo vozil (A, B, C, D in E), za katero velja voznško dovoljenje, tako, da pritisne okrogel pečat in zapiše dan voznškega izpita v vsako rubriko, v kateri so navedena vozila, ki jih sme voziti.

Ob izdaji voznškega dovoljenja na podlagi vojaškega voznškega dovoljenja ali v zamenjavo za voznško dovoljenje, ki je bilo izdano v kakšni tuji državi, je treba zapisati namesto dneva, ko je voznik opravil voznški izpit, datum, ko mu je bilo izdano vojaško oziroma tuje voznško dovoljenje.

V voznškem dovoljenju, ki velja samo za vožnjo traktorja, je treba v opombi zapisati: »Velja samo za kategorijo F«.

Mladoletnik, ki je dopolnil 16 let in napravil voznški izpit za vozila kategorije »A«, dobi voznško dovoljenje s pristavko, da velja samo za vožnjo motornih koles s motorjem, pri katerem delovna prostornina ne presega 125 cm³.

Kdor napravi praktični del voznškega izpita za vožnjo motornih vozil kategorije »A« na vozilu za invalide ali na avtomobilu s tremi kolesi, oziroma kdor napravi praktični del voznškega izpita za vožnjo motornih vozil kategorije »B« na delovnem stroju, dobi voznško dovoljenje, v katerem je navedeno, da velja samo za vožnjo tiste vrste vozil, na katerem je napravil praktični del voznškega izpita.

Invalidi in osebe s telesnimi hibami, ki sicer ne pomenijo ovire za vožnjo motornih vozil, vendar jo precej otežujejo, dobijo voznško dovoljenje, ki velja samo s pogojem, da ima voznik med vožnjo motornega vozila potrebne pripomočke (očala, proteze, slušni aparat itd.), oziroma samo za določena vozila, posebej prirejena za voznike z določeno telesno hibo, ali za neko določeno motorno vozilo, prilagojeno individualnim hibam določenega voznika.

Vsi ti pogoji oziroma omejitve so navedene v voznškem dovoljenju.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

Štefančevo hišo podirajo

Že pred štirinajstimi dnevi je bila izvedena licitacija za oddajo del najboljšemu ponudniku pri rušenju Štefančeve hiše na Koroški Beli. Na razpis, ki smo ga objavili v Zvezarju, se je prijavilo le malo ponudnikov kljub temu, da je bila izklicna vrednost samo 10.000 S din.

Ker od ponudnikov ni bil nihče zainteresiran za rušenje hiše in odkup materiala, je delo prevzelo gradbeno podjetje Gorica, ki bo na tem mestu gradilo dva stolpča, v katerih bodo stanovanja za naše sodelavce in njihove družine.

Štefančevo hišo omenjamo predvsem zato, ker ima svoje mesto tudi v zgodovini našega kraja. Tu so se ustavili Napoleonovi vojaki, kjer so imeli ambulanto ali pa

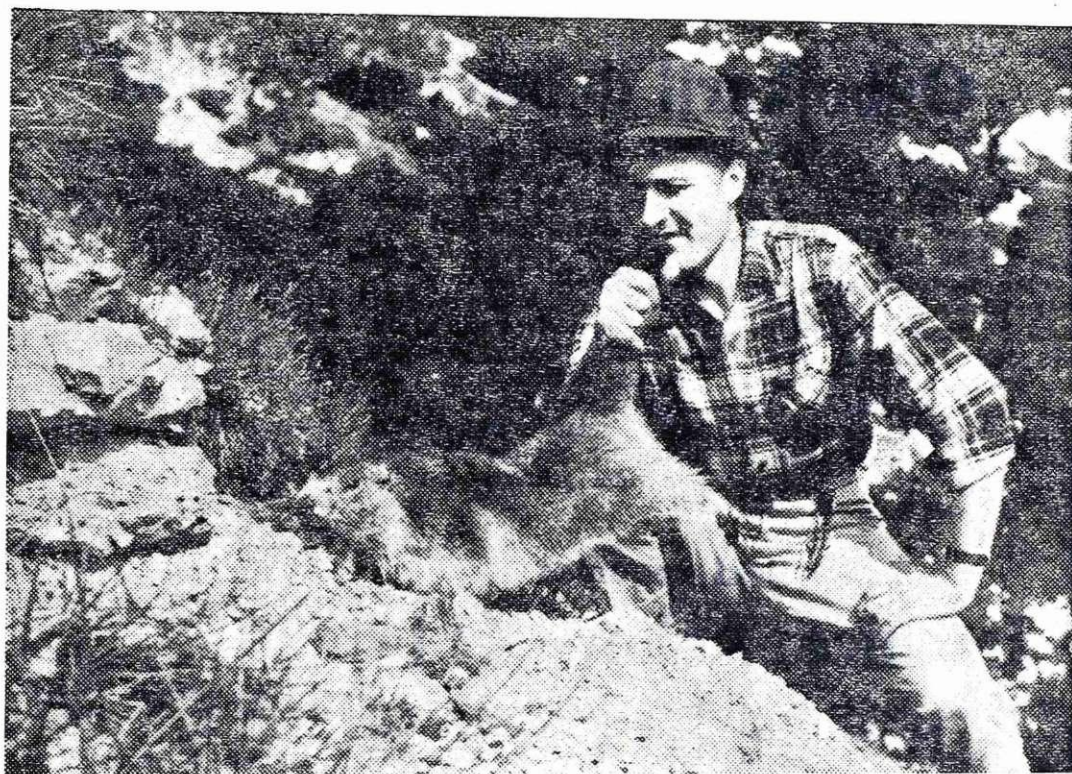
štab. V spomin na tiste čase je na križišču zgrajeno znamenje, ki so ga letos spet obnovili. Znamenje je zaščiteno kot kulturni spomenik. Ljudje vedo povedati o Štefančevi hiši tudi druge zanimivosti. V začetku prejšnjega stoletja je bila to edina večja stavba med Ratečami in Rodinami. Iz zgoraj omenjenih dolin so umrle prebivalce morali prepeljati na Rodine. Zaradi dolge poti so se ustavili pri Štefanču na Koroški Beli, kjer so prenočili, naslednji dan pa z mrličem nadaljevali pot v Rodine.

Na lesenem stropu je vpisana letnica 1789. Torej bo kmalu minilo 200 let, odkar je bila hiša zgrajena na tem mestu. Vaščani na Koroški Beli pa vedo povedati tudi to, na je Štefančeva hiša pred pogrezanjem hriba

čikla stala na zgornjem koncu vasi. Ker je bila večina hiš takrat zasutih, so se nekateri gospodarji in med njimi tudi Štefančevi, odločili za gradnjo nove hiše tik ob cesti.

Sporazumno z Zavodom za spomeniško varstvo v Kranju bo tehniški muzej železarne Jesenice ohranil nekatere značilnosti Štefančeve hiše. To velja za okna, vrata, portale, levo, lesen strop itd. Pred rušitvijo je bila hiša premerjena in fotografirano posneta z zunanje in notranje strani. Tako bodo tudi naši znanjci lahko vsaj iz zbrane dokumentacije ugotovili, kakšna je bila Štefančeva hiša ter ocenili njeno zgodovinsko in tehnografsko vrednost.

- or

Triglavski narodni park je dobil novega prebivalca — svizca

Naselitev svizcev v Triglavskem pogorju

Pretekli teden so jih naselili na Vršču, v dolini Trente in ob krnskem jezeru. Triglavsko pogorje je edini kraj v Jugoslaviji naseljen s svizci.

Lepoto gorskega sveta si ne moremo zamisliti brez drznih skokov gamsov po skalovju, nežnih in včasih radovednih ali celo otožnih pogledov srn, krakanja krokajev pred odhodom na pojedino na mrhovino, kroženju orlov nad pečinami in vseh tistih prebivalcev naših planin, ki so nam v otroški dobi vzbujali domišljijo in smo jih spoznali iz risank in pravljic.

Že pred šestimi leti so v Triglavsko pogorje naselili muflone (divje ovce), kozorožce in svizce. Takrat so lovci svizce naselili na Viševniku. Divjad se je ohranila, samo

spremenila je življenjski prostor in danes jih najdemo pod Stožcem.

V želji za obogatitev Triglavskega narodnega parka je zavod za gojitev divjadi Triglav Bled letos razširil naselitev svizcev še na področje Prisanka, Trente in Krnskega jezera. Z narodnim parkom Gran Paradiso v Val D'aosta so napravili zamenjavo, in sicer srnjaka za štiri svizce. Pretekli teden so jih prevzeli na mejnem prehodu v Ratečah. 54 svizcev so v treh skupinah spustili na omenjeno področje. Pred desetimi dnevi pa je zavod za gojitev divjadi Triglav dobil iz

švicarskega narodnega parka deset svizcev na poklon.

Svizec je visokogorska divjad, ki tehta do šest kilogramov. Ima mišičasto telo, ki je podobno medvedu. Zato lovci samcu pravijo medvedek, samici pa mačka. Svizci se hranijo s travo in koreninami. Ne napada niti človeka niti drugo divjad. Sovražnika svizca sta planinski orol in lisica. Odraslemu svizcu lisica v jami ne more ničesar storiti. Tudi za človeka je nevaren, če bi ga skušal ujeti. Zato naj to nihče ne poskuša.

Svizci živijo v tropih. Od oktobra do aprila zimo prepijo v jami. Z novimi vrstami divjadi Triglavski narodni park postaja lepši, bogatejši in zanimivejši.

J. V.

Graničarji najboljši sodelavci gorskih reševalcev

Obiskovalci naših gora, še posebno v severnih in zapadnih obmejnih predelih, se pogostno srečujejo z budnimi čuvarji naših meja — graničarji. Ta srečanja so vedno izraz toplega prijateljstva in prijaznosti. Kljub temu, da opravljajo graničarji ob meji težko in nevarno ter odgovorno službo, so z ljubitelji in obiskovalci gora vedno dovolj prijazni in jim ob vsaki priliki izkazujejo ljubeznivost in gostoljubnost.

Se prav posebno pa so ta tovariški odnos opazili gorniki v preteklih dneh, ko so

budni čuvarji meja slavili 15. avgusta 23-letnico ustanovitve prvih graničarskih odredov v NOB.

Številne obmejne karavle in stražarnice od Pece prek savinjskih gora Košute in Zelenice do razglednih in cvetočih Karavank ter moččnih Julijskih Alp tja prek Mangarta, Kanina do Matajurja in dalje, so gostoljubno sprejemale številne domače in tuje goste. Prijaznost, domačnost in gostoljubnost je stalna oblika dela in življenja naših graničarjev. Prav taki kot so v stražarnicah in karavlah na

Okrešlju, Savinjskem sedlu, na Jezerskem, Zelenici in pod Stolom, so tudi v Tamarju in pod Mangartom ter na Kaninu in Matajurju. Kljub naporni in odgovorni službi najdejo graničarji tudi prijazno besedo za izletnika, planinca in turista tudi na »liniji« ali zasedi.

Z graničarji pa navezujejo najtesnejše stike tudi naši gorski reševalci, ki morajo pomagati v gorah vsakomur, ki je pomoči potreben. Poleg lovcev in pastirjev ter gozdarjev so tudi čuvarji naših meja najboljši in najzvestejši sodelavci in

pomočniki gorskim reševalcem. V zadnjih letih, ko so naše meje vedno bolj odprte in je gibanje v obmejnem pasu vedno bolj svobodno,

močni ter neutrudljivi nosači lažje ali težje poškodovanih ali smrtno ponesrečenih gornikov. Oni so vedno na terenu in zato vedno naj-

Čuvarji naših meja so tudi zvesti pomočniki gorskim reševalcem

so bili prav graničarji tisti pomočniki in sodelavci gorskih reševalcev, ki so z besedo in dejanji mnogokrat pomagali ponesrečenim obiskovalcem obmejnih predelov naših gora. Graničarji so dobri obveščevalci, dobri in požrtvovalni reševalci in

bližji, kadar se kjer koli zgodi nesreča.

Ob njihovem prazniku jim sicer z majhno zamudo, vendar pa iskreno čestitamo in se jim zahvalujemo za njihovo budnost na naših mejah ter vsestransko pomoč.

Zuro

Telesna kultura

Odbojkarji dobro pripravljeni

O pripravah in poteku drugega dela tekmovanja slovenske odbojbarske lige govori trener prvega moštva Jesenic Viki Krevselj.

»Moji varovanci po prvem delu tekmovanja niso prekinili s treningi. Od 15. junija dalje treniramo teden po tri ure. Prvi mesec smo imeli kondicijske priprave, da bi igralci zdržali oster tempo in kvaliteten nivo med igro. V juniju smo imeli na programu teh-

nično izpopolnjevanje in vigravanje ekipe. V zadnjem času pa imamo že prve kontrolne tekme. Rezultati teh intenzivnih priprav so že vidni. Igralci igrajo mnogo lepše kot v prvem delu tekmovanja, vse skupaj in pa celotna analiza igralcev dokazuje, da je v moštvo nekaj perspektivnih in nadarjenih tekmovalcev. Prvi uspehi teh priprav pa bodo šele vidni približno čez dve leti.

Drugi del tekmovanja slovenske odbojbarske lige ni najbolj naklonjen našemu moštvu. Prva tri kola igramo zunaj in to v Mežici, Mariboru in Braniku. Najtežji nasprotnik je nedvomno Branik, ki je istočasno poleg Ljubljane direktni nasprotnik za osvojitev prvega mesta. Ljubljana in Branik imata isto število točk kot mi, toda v setih imamo boljši rezultat samo za eno točko, zato tudi vodimo na lestvici. Če bomo igrali bolje kot v prvem delu, v kar sem prepričan, nam je nato pot odprta za kvalifikacije v prvo zvezno ligo.

Bolj kot prva zvezna liga, je letos zanimiva za jeseniško moštvo druga zvezna liga — zahod. S to ligo so letos pričeli prvič. V njej bodo nastopala tri bosanska moštva, predvidoma Tuzla, Zenica in Sarajevo, tri hrvaška moštva Split, Vinkovci in Železničar iz Zagreba. Od slovenskih predstavnikov pa se bosta uvrstila dva in to Jesenice ali Ljubljana ali Branik. Ta liga je predvsem zanimiva zaradi manjših finančnih stroškov in pa vmesnega prehoda ter nabiranja izkušenj za prvo ligo. Skratka v tej ligi bodo mladi tekmovalci dozorevali in nabirali prepotrebne izkušnje.

Istočasno bi se maloštevilnim funkcionarjem in igralcem zahvalil za ves trud in žrtvovanje prostega časa za marljive priprave.

V kontrolni tekmi so Jeseničani v Kamniku brez večjih težav premagali oslabljeno moštvo Kamnika s 3:0. V prihodnjih dneh bomo igrali še tekmo z reprezentanco šlezarne Jesenice, ki bo nastopala na IV. metalurških igrah.

P. K.

Prijateljski nogomet

Jesenice: Anhovo 4:1

V nedeljo popoldan sta se na igrišču Podmežakljo srečali enajsterici Jesenic in Anhovega. Zmagali so Jeseničani s 4:1.

Proti enajsterici Anhovega, ki je na tretjem mestu primorske nogometne lige, so se Jeseničani predstavili s pomlajenim moštvom. Igra v prvem polčasu je bila dokaj hitra, videli pa smo tudi nekaj lepih kombinacij, ki jih pri prejšnjem prvem moštvu nismo bili vajeni. Mladi igralci so zadovoljili tako gledalce, kakor tehnično vodstvo kluba. Že v prvem polčasu so zagotovili zmago oziroma prednost treh golov, ki jih je dosegel Kačar. V drugem polčasu je četrty gol dosegel Kosovič, gostje pa so minuto pred koncem znižali rezultat na 4:1. Tekma je bila zelo fair in skoraj nismo opazili prekrškov.

Pred začetkom sezone oziroma prvenstva sta na sporedu še dve tekmi in sicer v soboto in nedeljo, ko se bodo Jeseničani pomerili v okviru metalurških športnih iger z nogometaši Raven in

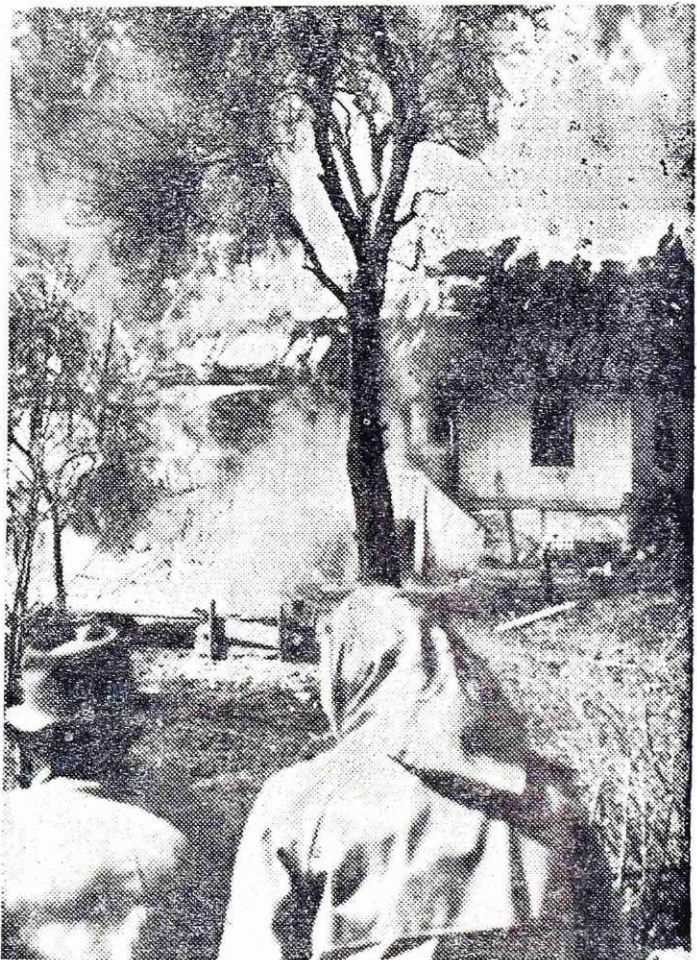
Štor. V nedeljo, 3. septembra je že na sporedu prvo kolo v gorenjski nogometni ligi. Jeseničani bodo imeli na domačem igrišču v gosteh enajsterico Kranja. Zvedeli smo tudi, da so nogometne ekipe z Gorenjske razdeljene v dve skupini. V A skupini bodo igrali Jeseničani, poleg njih pa še Triglav B, Tržič, Škofja Loka, Svoboda iz Šenčurja in še nekatera druga moštva. V drugi skupini pa bodo tekmoval enajsterice, ki po kvaliteti precej zaostajajo za omenjenimi ekipami.

- or

SPORTNA VEST

Hokejisti desetkratnega državnega pravaka v hokeju na ledu se te dni mudijo na krajši turneji v Franciji. Včeraj je uprava hokej kluba dobila prvo sporočilo o uspehih hokejistov. V prvi tekmi so igrali 9:9 z moštvom Sant Gervaise, v drugi pa so premagali moštvo Chamonixa z 8:6.

O turneji bomo poročali v prihodnji številki Zelezarja.

Zakasneta slika: domačin IVO KLINAR iz Planine pod Golico, nemočen pred ognjem, je lahko samo s kamero obeležil tragedijo Razingarjeve družine

Naši hokejisti so, sodeč po rezultatih, zadovoljili ob prvem srečanju z ledeno ploskvijo

Hokejisti na ledeni ploskvi

Hokejisti Jesenic so odpotovali na krajšo turnejo v Francijo, kjer bodo odigrali štiri tekme. Pred odhodom smo pri upravi kluba dobili tudi moštvo, ki ga sestavlja naslednji igralci: Knez, Novak, I. Jan, Ravnik, Kristan, Razinger, B. Jan, Felc in Mlakar, Franc Smolej, Klinar, Hiti, Tišlar in Pirc. Kakor lahko razberemo iz postave, ki smo jo dobili, je na pot odšel tudi Tišlar, ki je

Viki Tišlar je odpovedal službo v železarni in istočasno išče izpisnico od hokej kluba Jesenice. Namerava se zaposliti nekje v Zahodni Nemčiji, kjer bo igral tudi hokej. Ali bodo tudi naši hokejisti šli po poti nogometašev?

pri klubu pred odhodom zahteval izpisnico. Moštvo Jesenic bo v letošnji sezoni igralo precej oslabiljeno. Manjkajo Hiti, Beravs in Roman Smolej, ki so na odsluženju kadrovskega roka.

Nič boljše vesti pa ne prihajajo iz hokej kluba Kranjska gora. Nekateri mladi igralci se v zadnjem času

ozirajo po drugih klubih. Iz precej zanesljivih virov smo izvedeli, da jih predvsem mikajo ljubljanski prvoligaši Olimpija. Imena igralcev, ki nameravajo zapustiti Kranjsko goro, so zaenkrat zavita še v temo in pri klubu upajo, da bodo ostali tam, kjer so se naučili igrati hokej.

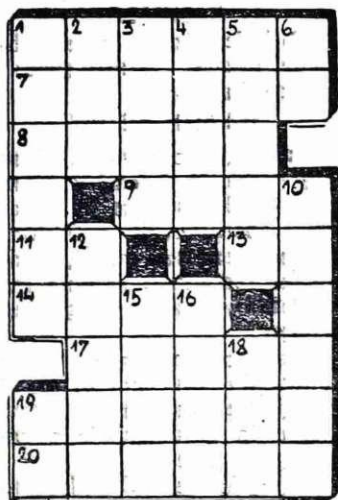
Kvaliteta hokejskih moštev Jesenic in Kranjske gore je vsaj po nekaterih ocenah tekmovalcev slabša kot v preteklih letih. Vzrok za to je predvsem odsotnost igralcev, ki so v JLA na odsluženju kadrovskega roka. Da bi te vrzel čim bolj uspešno nadomestili, so igralci obeh mo-

štev prek vsega leta redno trenirali. Tik pred pričetkom hokejske sezone pa bodo odpotovali na štirinajstodnevno turnejo po ČSSR, kjer bodo odigrali 10 srečanj. Po vrnitvi v domovino pa bodo skušali na igrišču Podmežaklje napraviti že led.

Na upravi hokej kluba Jesenice smo tudi izvedeli, da bo trenersko mesto prvega moštva prevzel dosedanj trener prvoligaškega čehoslovaškega moštva Kladno (ime še ni znano). Istočasno pa bo novi trener opravljal dolžnost trenerja jugoslovanske državne reprezentance.

P. K.

Križanka

Navpično: 1. dodatek, sestavina, 2. vodna žival, 3. znamka nemških avtomobilov, 4. času primerno oblačenje, 5. grška muza ljubezenskega pesništva, 6. slovenski tednik, 10. glavno mesto Eritreje, 12. začetek tekme, 15. del gledališča, 16. up, pričakovanje, 18. vrsta hladnega orožja, 19. pisemska kratica za pripis na koncu pisma.

Misli

Grda ženska, ki hoče po vsej sili ugajati, je beračica, ki zahteva, naj ji dajejo miloščino na ukaz.

Dela, ki jih ustvarja umetnik z veseljem, so pogosto najboljše, kakor so najlepši otroci ljubezni.

Pri umetnosti, kakor pri mnogih drugih stvareh, znamo dobro samo to, česar se nismo nikoli učili.

Chamfort

Košarkarji pred prvenstvom

S hitrimi koraki se bliža drugi del tekmovanja slovenske košarkarske lige za moške in ženske, ki se bo pričelo v soboto. Obe naši vrsti se marljivo pripravljata na ta zaključni del tekmovanja. Da bi bili tekmovalci in tekmovalke čim bolj pripravljeni, so odigrali več prijateljskih srečanj. V tem tednu je moška vrsta igrala kar štirikrat in žal vsa srečanja izgubila.

Da bi naša izbrana moška vrsta ne izpadla iz lige, bo te zadnje dni skušala izkoristiti za specialne priprave. Predvsem bodo trenirali individualne mete ter uigravanje posameznih mest. Moška vrsta igra vse preveč raztrgano. Na treningih in med igro pa so vse preveč nedisciplinirani. Trener prvega moštva Katnik nam je zaupal, da se bodo v soboto igralci pokazali v drugi luči in da je vsa bojazen o izpadu iz lige odveč. V primeru, da v soboto dobijo obe točki, ni več bojazni, da izpadejo iz slovenske košarkarske lige. Tudi mi jim želimo, da se obdržijo med najboljšimi košarkarji v republiki.

Trener Benedičič ima mnogo manj dela z dekleti. Te se redno udeležujejo treningov in so zelo ubogljive. Poleg tekmovanja v slovenski košarkarski ligi pa jih čaka še višje tekmovanje. V septembru se bodo potegovala za naslov najboljših mladinskih košarkaric v državi. Tekmovanje za državno prvenstvo bo od 4. do 7. septembra, kraj srečanja pa še ni določen. Zreb našim tekmovalkam tokrat ni bil naklonjen. Nehote so padle v najtežjo

skupino. Poleg prvakinj Slovenije Jeseničank, bodo v skupini igralce še tekmovalke Rdeče zvezde iz Beograda, moštvo Splita iz Splita in republiški prvak Bosne in Hercegovine.

Kakor smo že uvodoma napisali, se bo v soboto pričelo republiško prvenstvo za moške in ženske. Ženske bodo odigrale prvenstveno tekmo z igralkami Triglava, moški pa z igralci Maribora (bivši Železničar).

Rezultati trening tekem: Slovan : Jesenice 94:36 (41:11), Jesenice : Trnovo 48:59 (18:30), Jesenice : Ilirija 61:62 (27:25), Trnovo Jesenice 56:43 (37:9).

P. K.

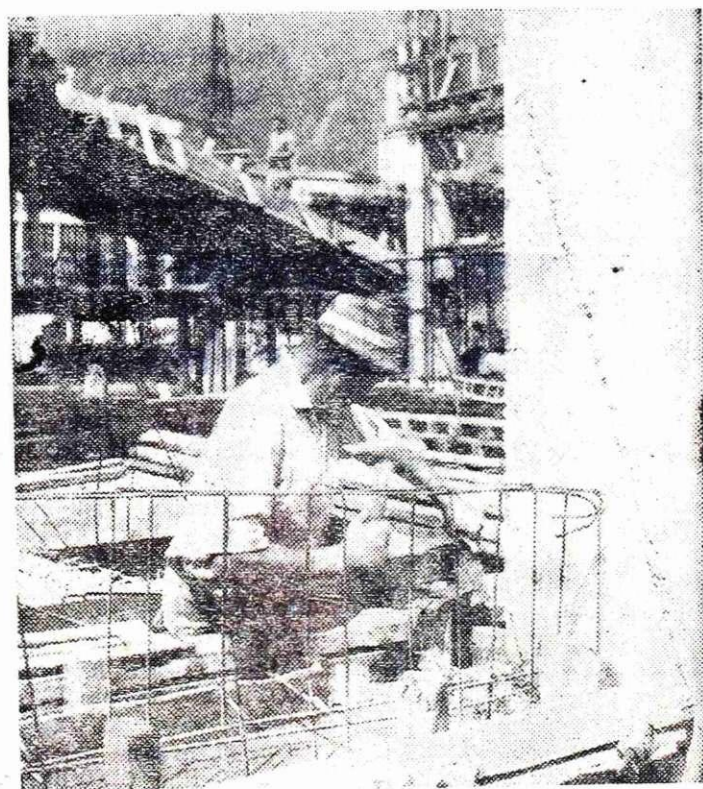
Spominska svečanost

Dne 16. 8. do 19. 8. 1967 je poteklo 25 let od velike alpinistične nesreče v Rigljici — Martuljska skupina, v kateri sta se smrtno ponesrečila 16. 8. Kovač in Vodišek, člana jeseniškega AO, Tomazin pa se je težje poškodoval. Pri reševalni akciji dne 19. 7. 1942 pa sta se smrtno ponesrečila Marn in Taler.

Reševanje vseh ponesrečenec je trajalo skoraj cel teden, reševalci so bivakirali dve noči v steni in dve noči pod steno.

Člani in pripravniki jeseniškega AO so ob 25-letnici ponesle na kraj nesreče venec planinskih rož in se v komemoraciji oddolžili spominu svojih članov.

NIK

Telesna rekreacija je potrebna slehernemu našemu d. elavcu

IV. metalurške igre

PROGRAM TEKMOVANJA:

SOBOTA, dne 26. avgusta 1967

- ob 10. uri — nogomet: Store : Ravne — Stadion pod Mežakljo — namizni tenis Store : Jesenice — dom TVD Partizan — kegljanje I. skupina moški — kegljišče pod Mežakljo
- ob 14. uri — parada od Železarne na igrišče
- ob 15. uri — svečana otvoritev na stadionu pod Mežakljo
- ob 16. uri — nogomet Store : Jesenice
kegljanje II. skupina moški
- ob 16.45 uri — atletika — tek 1500 m
- ob 17. uri — namizni tenis — Ravne : Jesenice
- ob 17.30 uri — odbojka — Store : Jesenice — stadion pod Mežakljo — kegljanje ženska I. skupina
- ob 18.15 uri — kegljanje moški III. skupina

NEDELJA, dne 27. avgusta 1967

- ob 8.30 uri — nogomet — Ravne : Jesenice — odbojka Ravne : Store
- ob 9. uri — namizni tenis — Store : Ravne
- ob 9. uri — namizni tenis — Store : Ravne — kegljanje ženske II. skupina — streljanje ženske in moški Ravne — Store — Jesenice
- ob 9.15 uri — atletika tek na 400 m
- ob 10. uri — kegljanje moški IV. skupina — odbojka Ravne : Jesenice — atletika Store — Ravne — Jesenice
- ob 10.15 uri — tek 100 m
- ob 10.45 uri — skok v višino
- ob 10.45 uri — skok v daljino in met krogla
- ob 11. uri — kegljanje moški V. skupine
- ob 11. uri — balkanska štafeta — 800 — 400 — 200 — 100 in
- ob 16. uri — aržglasitev rezultatov s kulturno-zabavnim programom.

Zahvala

Javno se zahvaljujem svojemu sodelavcu VINKU KUNŠIČU, ki mi je z izredno hitro intervencijo in prisotnostjo, ob moji nezgodi z električnim tokom, rešil življenje.

Hvaležni sodelavec
VIKTOR MRAK
RTA

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

26. in 27. avgusta ameriški barvni CS film ČLOVEK Z ZAPADA, ob 17. in 19. uri.
28. avgusta francoski barvni CS film SALAMBO, ob 17 in 19. uri.
29. in 30. avgusta francoski film TIGER RAD JE SUROVO MESO, ob 19. uri.
31. avgusta ameriški barvni CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE, ob 17. in 20. uri.

1. septembra italijanski film VELICASTNI ROGO-NOSEC, ob 19. uri.
2. septembra francoski barvni CS film PESEM SVETA, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

26. in 27. avgusta francoski film TIGER RAD JE SUROVO MESO, ob 18. in 20. uri.
28. in 29. avgusta ameriški barvni CS film ČLOVEK Z ZAPADA, ob 20. uri, 28. 8. tudi ob 18. uri.

30. avgusta ameriški barvni CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE, ob 17. in 20. uri.

31. avgusta in 1. septembra češki film ANGEL BLAZENE SMRTI, ob 20. uri.

2. avgusta poljski barvni CS film FARAON — I. del, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

26. avgusta češki film V INTIMNI SVETLOBI.

27. avgusta sovjetski film KRADLJIVEC AVTOMOBILOV.

31. avgusta ameriški barvni CS film ČLOVEK Z ZAPADA.

2. septembra češki film ANGEL BLAZENE SMRTI.

Kino KOROŠKA BELA

26. avgusta češki film ANGEL BLAZENE SMRTI.

27. avgusta ameriški barvni CS film TA NORI, NORI SVET.

28. avgusta francoski film TIGER RAD JE SUROVO MESO.

2. septembra italijanski film VELICASTNI ROGO-NOSEC.

Kino KRANJSKA GORA

26. avgusta ameriški barvni CS film TA NORI, NORI SVET.

27. avgusta češki film ANGEL BLAZENE SMRTI.

31. avgusta francoski film TIGER RAD JE SUROVO MESO.

1. in 2. septembra ameriški barvni CS film ČLOVEK Z ZAPADA.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru HVŽ se najlepše zahvaljujem za denarno podporo ob težki opeklini.

Janko Kejžar

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža in očeta

ALOJZA SUŠNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z nami in ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujem se darovalcem vencev in cvetja, godbi in pevcem za žalostinke, kakor tudi njegovim sodelavcem iz mehanične delavnice Jesenice za venec in častno spremstvo. Še posebej se zahvaljujem sodelavcu Resmanu za poslovilne besede ob odprtem grobu, organizaciji SZDL Podmežaklja, voznikom osebnih avtomobilov ter vsem, ki so nam v dneh težke izgube pomagali.

Zalujoča žena Mila z otrokoma, mama in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža in očeta

JAKOBA PREVCA

se vsem, ki so nam ob nenadomestljivi izgubi stali ob strani, najlepše zahvaljujem.

Naša posebna zahvala velja sindikalnemu odboru in kolektivu cevarne za denarno pomoč in venec, darovalcem vencev in cvetja, sosedom za pomoč v dneh žalosti ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje in sočustvovali z nami.

Zalujoča žena Dora s hčerkama Tončko in Helenco ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni, tragični izgubi najinega moža in atka

ANTONA MEŽNARCA

se iskreno zahvaljujem za pomoč graničarjem na Valvazorju, gorskim reševalcem Jesenic in Radvljice ter dr. Dražiču. Posebno se zahvaljujem stanovalcem blokov Alojza Travnja, sodelavcem pokojnega iz valjarne Bela, delavcem na Javorniku I. kadrovskega sektorju in sovaščanom iz Vrbe. Lepa hvala za vsestransko pomoč tudi družinam Golja, Kosmač, Dežman, Kržišnik in tov. Langotovi, vsem prijateljem in znancem, oskrbniku Valvazorjevega doma, godbi na pihala, tov. Podlipniku za slovo ob odprtem grobu ter vsem, ki so sočustvovali z nama, poklonili cvetje in vence ter pokojnega spremili na zadnji poti.

Prisrčna hvala tudi za materialno pozornost in moralno oporo, ki sva jo bili deležni v teh dneh.

Hvaležna žena in hčerka ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, stare mame, babice in tete

MARIJE SEDEJ

se zahvaljujem vsem, ki so bili v dnevih žalosti z nami, nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala vsem za cvetje, vence ter lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Tancerju in sestri Mariji Terlikarjevi za zdravljenje in razumevanje v času njene bolezni.

Najlepše se zahvaljujem sosedu Angeli Drakslerjevi, Prevčevim in ostalim sosedom za pomoč. Hvala tudi pevcom za žalostinke in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoče hčerke Cilka, Štefka, Milka in Jelka z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru železarne Jesenice in sindikalnemu odboru martinarne se najtopleje zahvaljujem za dvakratno denarno pomoč, ki sem jo prejel ob dolgotrajnem zdravljenju in ki mi je pomagala iz težkih finančnih težav.

Pavel Bertoncelj martinarna

ZAHVALA

Ob moji nezgodi dne 6. avgusta 1967 na špički pod Jalovcem se zahvaljujem Gorski reševalni službi Jesenice za prenos od kočice do Zgornje Trente ter za prevoz do bolnišnice Jesenice.

Za požrtvovalnost iskrena hvala.

Franč Korbar
Kočna 23
p. Jesenice 2

ZAHVALA

Ob boleči izgubi nenadomestljivega moža, očeta in brata

FRANCA ZORMANA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v teh žalostnih dneh stali ob strani, darovali cvetje in spremili pokojnika na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem prim. dr. Brandstetterju in ostalim zdravnikom ter vsemu osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice za nego in prizadevanje ob njegovi težki bolezni, prav tako pa tudi dr. Trampužu za njegovo dolgoletno zdravljenje. Zahvaljujem se članom ZZB NOV, godbenikom, pevskemu zboru upokojencev in govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu. Prav lepa hvala Vidi, Mili, Julki in Mari ter sosedom in njegovim bivšim sodelavcem za darovani venec. Iskrena hvala tudi vsem lastnikom avtomobilov ter vsem, ki so ga v tolikšnem številu spremili na zadnji poti.

Zalujoča žena Ana, hčerka Majda z družino, brata Stanko in Jože z družinami ter ostalo sorodstvo

ZELEZAR

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarja«, Železarna Jesenice. Telefon št. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.